

MAGYAR RÓNA

Mezőgazdasági és közgazdasági szaklap -- A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KECSKEMÉT, RÁKOCZI-ÚT 5.
Telefon 104.

Főszerkesztő: DR. GESZTELYI NAGY LÁSZLÓ
Felelős szerkesztő: DR. VAJA BÉLA
Főmunkatárs: KEMÉNY SZILÁRD.

Előfizetési díj az 1925. év
I. felére 18,000 korona
Egyes szám ára 3000 korona

J e l e n t é s

a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara 1923. december 19-től
1925. március 29-ig eltelt 15 hónapos működéséről.

Az 1925. március hó 29 én tartott közgyűlés elé terjesztette: dr. Gesztelyi Nagy László igazgató.

Mélyen Tisztelt Kamarai Közgyűlés!

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara fennállása óta második évi jelentésemet vagyok bátor az igen tisztelt közgyűlés elé terjeszteni.

Közgyűlésünket a múlt év december havában akartuk megtartani. A közgyűlésnek törvényszerint legfontosabb tárgya a költségvetés. Minthogy pedig akkor már szó volt a kamarai illeték felemeléséről, a régi alapon nem csináltunk volna reális költségvetést, így meg kellett várni az illeték új rendezését, hogy reális költségvetést készíthessünk.

Az 1923. dec. 19-én tartott közgyűlésünk óta eltelt 15 hónap alatt is igyekezett Kamaránk a törvény által kijelölt és a gyakorlati élet által követelt úton haladni a magyar mezőgazdaság fejlesztése és a gazdatársadalom érdekeinek megvédése felé. Kamaránk arra törekedett, hogy a gazdasági élet minden jelenségébe bekapcsolódjék, beágyazza oda magát úgy, hogy azokon a területeken is érvényesüljenek a gazdatársadalom érdekvédelmében teendő intézkedések, amelyek eddig teljesen el voltak hanyagolva, amelyek azonban az egyetemes gazdaérdekek szempontjából felette fontosak. Kamaránk mindent elkövetett ezidő alatt is, hogy a kamaraterület gazdaközönségének felfelé minden kérdésben szószólója, szócsöve legyen, lefelé pedig keresse, kutassa azokat a lehetőségeket, amelyekbe a gazdatársadalom javára és érdekében bekapcsolódhatik.

Mindez az állandóan fejlődő, bővülő munkakör több és több gondot, figyelmet, szorgalmat, odaadást, de egyuttal több kiadást is jelent. Ezért látta be a földmivelésügyi kormány a mezőgazdasági kamarai illeték felemelésének

szükségességét és az összkormány bölcsessége olyan alapot teremtett a Kamarák működése alá, hogy azok a gazdatársadalom érdekében még hathatósabb energiával, még nagyobb mértékű odaadással tudják a gazdatársadalom érdekeinek a védelmét teljesíteni. A lefolyt 15 hónap alatti számtalan új munkaterületet kapcsolunk be működésünk körébe, szélesebb, nagyobb arányúvá tettük Kamaránk működését és arra törekedtünk, hogy minden olyan megmozdulásban, amely a gazdatársadalmat bármely vonatkozásban érinti, ott legyünk és ne engedjük a gazdasági élet egyensúlyát a gazdatársadalom rovására félrebillenni.

Kézzel fogható eredményeket a lefolyt 15 hónapi működésünk alatt sem tudunk dicsekedve felmutatni. De, aki ismeri az alföldi gazdálkodás nehézségeit, ismeri az alföldi gazdaközönség maradiságát és azt, hogy a saját dolgai iránt sem igen érdeklődik, aki tudja azt, hogy a Duna—Tiszaközének mezőgazdasága és gazdatársadalma legalább 100 esztendővel van hátrább, mint a Dunántúl mezőgazdasági kultúrája, akkor tudja csak értékelni azt az alig elképzelhető, emberfeletti munkát és küzdelmet, amelyet nekünk a legkisebb eredmény elérése végett is ki kell fejtenünk. Hangsúlyoztuk eddig is mindenkor, hogy a mi munkánk az első esztendőben csak a rögzös úgarnak a szántogatása s aratáshoz csak négy-öt esztendő kitartható munkája után foghatunk hozzá.

Legfontosabb tevékenységünk egységes gazdaközvélemény kialakítása, a gazdatársadalom közönyének megtörése, az érdeklődés felkeltése és hatalmas, egységes szellemű felvonulás minden olyan kérdésben, amely a gazdatársadalmat egyetemesen, vagy nagy tömegekben

érinti. Elég itt e tekintetben a cukorrépa árának, továbbá a dohány beváltási árának felemelésére mutatnunk, melyet csak úgy lehetett elérni, hogy a Mezőgazdasági Kamarák meg nem szűnő agitációkkal gyűlésekkel, előterjesztésekkel, küldöttség járással és egyéni meggyőzésekkel minden egyes tárgyalásra felkészülve, egységes falankszként áltak oda a tárgyaló asztalhoz.

Minden tevékenységünk azt a célt szolgálta, hogy úgy megerősítsük a gazdaságsadalmat s úgy alá tudjuk támasztani helyzetét a mai nehéz viszonyok tekintetbe vételével is, hogy a reánk jövő súlyos s még súlyosabb gazdasági válságokat nagyobb megrázkódtatás nélkül tudja az kiállani. Arra törekedtünk, hogy a mezőgazdasági munkásokat oly helyzetbe hozzuk, hogy becsületes munkájuk után megélni tudjanak.

Nem tudtunk minden elénk tűzött célt az elmúlt idő alatt megvalósítani. Sok kezdeményezésünk maradt félbe, aminek ezer okát itt felesleges részletezni, de folytatjuk tovább azt a munkát, amelyet a magyar gazdaságsadalom, a magyar föld s a magyar nemzet érdekében elénkbe tűztünk és amely cél minden magyar lélekben ott él és ott tevékenykedik.

Itt akarunk megfelelni azokra a támadásokra is, amelyek legutóbb érték a mezőgazdasági kamarákat, amelyekre azonban a földművelésügyi miniszter úr ott mindjárt a parlamentben nagyon bölcsen megfelelt. Csodálatos is, hogy akkor, midőn a gazdaságsadalom több mint három évtized óta folytat harcot a Mezőgazdasági Kamarák létesítéséért, mint a gazdaságsadalom érdekképviselői szerveiért s amikor minden gazdasági foglalkozási ág (mérnöki kamara, kézműves kamara stb.) arra törekszik, hogy legyen egy kamarai szervezetük, érdekképviselői szervük, akkor akadnak olyan gazdák, akik különböző személyi, vagy egyéni okok alapján magát az egész intézményt támadás tűzének teszik ki. Meg vagyok győződve, hogy azok a gazdák, akiknek közelről van alkalmuk a Kamara működését szemlélni, akik bele tudnak tekinteni a Kamara működésébe, akik nem egyszer már élvezték a Kamara működésének előnyeit, azok önmaguk is megtudnak felelni e támadásokra. Épen azért kérünk mindenkit, hogy fokozott érdeklődést tanúsítson a Kamara működése és munkája iránt, igyekezzék minden módon és eszközzel belekapcsolódni annak a munkájába, hogy így egységes gazdaságsadalom, a földből élők és a földön élők egységes hatalmas frontját tudjuk megalkotni a velünk ellentétes rétegekkel szemben. A Kamara csak úgy tudja betölteni hivatását, ha területének minden mozgalmáról értesüléssel bír, épen azért a közös cél érdekében cselekszik az a gazda, aki a maga gondolatait, kívánságait, sérelmeit, panaszait szóban, vagy írásban a Kamara vezetőségére elé terjeszti, hogy így módunkban legyen az orvoslás módzatait megtalálni.

Változások a tagokban és a terület közigazgatási beosztásában.

A legutóbbi közgyűléstünk óta lefolyt 15 hónap alatt halálozás, lemondás és a hivatalból tagok sorában történt változások folytán több személyi változás állott be, amelyeket Kamaránk elnöksége a törvény és az alapszabályok értelmében azonnal igyekezett pótolni.

Változás állott be ezenkívül még közigazgatási szempontból is, amennyiben Csonka-Arad és Csonka-Torontál vármegyék közigazgatásilag Csanádvármegyéhez csatoltattak, Csongrádból rendezett tanácsú város lett, azonkívül Újpest és Képest is rendezett tanácsú várossá alakították át. Ezek jelentősebb változásokat a Kamara működése szempontjából nem idéztek elő.

Anyagi ügyek.

Amint már említettem volt Kamarák anyagi ügyei a f. évi január hó 1-én 8470/924. M. E. számú kormányrendelettel a viszonyoknak megfelelően rendezettek, amennyiben az eddigi 1/2%-os kamarai illeték a földadó 2%-ára emeltetett fel, míg a bérlők kamarai illetéke a régi maradt. Ez a felemelés azonban a kormány részéről meglehetősen szigorú feltételekhez kötött. Ebből kell ugyanis az Országos Mezőgazdasági Kamara fenntartásának arányos hozzájárulását vállalni, miután a kamarai törvény azon §-a, amely felerészben ezt a terhet a földművelésügyi kormányra hárítja, hatályát veszítette. Ez összegből kell a mezőgazdasági bizottságok eredményesebb működését biztosítani, a gazdasági egyesületek és más gazdaságsadalmi szervek bizonyos akcióit támogatni s ebből kell a gazdaságsadalom érdekében bizonyos intézményeket létesíteni.

Sajnos a mindnyájunk által ismert nehéz gazdasági viszonyok miatt ezek az illetékek igen minimális mértékben folynak be. Ha Kamaránk nem lett volna olyan túlságigmenőleg takarékos, ha nem igyekeztünk volna berendezésünket különböző alkalmi vételek útján biztosítani s ha nem tudtunk volna a múlt évről megtakarítást elérni, úgy alig tudnánk felhalmozódott teendőinket, megnövekedett kiadásainkat a lassan folydogáló kamarai illetékből fedezni. A mi kamaránk dolgozik az összes kamarák közül a legkisebb rezsivel s ennek következtében tudunk a gazdaságsadalom érdekében létesítendő akciókra és intézményekre meglehetősen nagy összegeket fordítani.

Adat-gyűjtés.

A gazdaságsadalmi körök állandóan érezték annak hiányát, hogy egyes nemzetközi tárgyalásokon, vagy pedig itthon a kereskedelmi és ipari érdekességgel együtt, vagy azokkal szemben folytatott tanácskozásokon nem tudtak a statisztika fegyvereivel felvonulni, nem tudták a mezőgazdaság érdekeit e lehetőleg nagyobb eszközökkel megvédeni. A mezőgazdasági Kamarák belátva ennek a hiánynak káros voltát, mindent

elkövetnek, hogy a Kamara területének gazdálkodására és gazdaközönségére vonatkozó minden adatot a lehetőség szerint összegyűjtsenek. E célból folytatta a kamaránk is a már megalakulása után mindjárt megkezdett statisztikai adatgyűjtést, amelyet befejezni soha nem lehet, mert állandóan újabb és újabb szempontok bekapcsolása válik szükségessé. Ezt a munkát sokirányú levelezéssel, helyszíni kiszállásokkal, különösen a gazdasági felügyelői kar hathatós támogatásával igyekszünk állandóan bővíteni.

Eddig sikerült a következő adatok összegyűjtése: 1. Magyarmarha tenyésztők. 2. Méhészeti egyesületek és méhészettel foglalkozók. 3. Mezőgazdasági szeszgyárak. 4. Községi közlegelők területe és minősége. 5. Juhtenyésztéssel foglalkozók. 6. Köztenyésztésre szükséges apaállatok. 7. Gazdatisztek. 8. Nád- és gyékénytermelők. 9. Repcetermelők. 10. Gazdasági egyesületek, gazdakörök, szövetkezetek. 11. Birtokmegosztási viszonyok. 12. Telkes vitézek. 13. Községek villamos ellátása stb.

Ezt a munkát természetesen állandóan tovább fogjuk folytatni, hogy így minél tökéletesebb és rendszeresebb adatok állhassanak rendelkezésünkre.

Érintkezés a vidékkel.

Kamaránk arra törekszik, hogy ne csak aktákon keresztül, levelezéssel érintkezzék a Kamara gazdaközönségével, hanem személyesen kíván mindenütt ott lenni, ahol valamilyen irányú gazdatársadalmi megmozdulás van. Ezenkívül a Kamara területének városait, nagyobb községeit állandóan és fokozatosan látogatják tisztviselőink különböző alkalmakból, hogy így lassanként, évek folyamán lehetőleg a Kamara területének minden egyes községét, annak földműves társadalmát személyesen ismerhessük meg. Így tudjuk ugyanis a Kamara mezőgazdasági viszonyait, a hiányokat, szükségleteket, bajokat megismerni és így tudjuk csak az orvoslás módzatait megtalálni. Azokból a kis községekből, ahová kamaránk nem tud eljutni, egy központba hívjuk össze a gazdatársadalmat és ott igyekszünk a környékbeli földművestársadalommal és a viszonyokkal megismerkedni. Így hívtuk össze ez évben Vácra és Monorra ezek környékének földművestársadalmát, továbbá a Bácsbodrogmegyeiekét Bajára megbeszélésre. Ezenkívül részt vettünk a Magyar Gazdaközövetség által rendezett gödöllői, ókéskei, hódmezővásárhelyi, szentesi, makói gazdaértekezleteken, részt vettünk az O. M. G. E. és Szőlősgazdák Országos Egyesülete vándorgyűlésén, a Földbérlok kecskeméti gyűlésén, a nagykorösi gazdasági egyesület 10 éves, a makói gazdasági egyesület 25 éves jubileumán, a szegedi, csongrádi, ceglédi gazdasági egyesület több megmozdulásán, továbbá növényvédelmi propaganda ügyében több helyen. Ezenkívül

meglátogattuk Tápiószele, Nagykáta, Kiskundorozsma, Lajosmizse, Ráczkeve, Aszód, Abony, Dánszentmiklós, Soltvadkert gazdaközönségét, ahol részint a kamarai intézményt ismertettük, részint a gazdatársadalom óhajait, kívánságait igyekeztünk megismerni.

Növénytermelés.

Kamaránk vezetősége személyes tapasztalat útján is tisztában van azzal, hogy Kamaránk területének növénytermelése meglehetősen alacsony fokon áll, rendszertelen és kevésbé változatos. Igaz, hogy ebben nagy része van a talajnak és a szélsőséges éghajlatnak is. Azonban a növénytermelés fejlesztése terén eddig elért eredmények már az e téren mutatkozó hiányokat is tudják pótolni. Ez eredmények népszerűsítése Kamaránk fő feladata. Igyekeztünk általános felvilágosítás keretében a földművestársadalmat a szükséges és kívánatos teendőkre rábírni s a legszükségesebb, legfontosabb és leginkább méltánylandó kérdésekre a figyelmet ráterelni. Előadásokban, újságközleményekben, tanácskozásokban igyekeztünk a műtrágyázás fontosságát, a nemesített vetőmag jelentőségét, a takarmánytermelés fontosságát stb. a köztudatba belevinni.

Különös gondoskodásunk tárgya az Alföldön igen nagy mértékben lehanyaglott, de közéleti és jövedelmezőségi szempontból felette nagyfontosságú növénynek, a burgonyatermelésének a tanulmányozása, a hanyatlás okainak a megismerése és az orvoslás módszereinek a megismertetése. Evégből Kamaránk sok minden egyéb idevonatkozó tevékenysége mellett február hó 16-án burgonyatermelési értekezletet tartott Kecskeméten, amelyen a burgonyatermelési hivatal vezetője, a burgonyatermelés kérdéséről, a Növény élet és Kórtani Állomás egyik tisztviselője pedig a burgonyabetegségekről tartott értékes előadást. Ezek mellett mindent elkövettünk, hogy a Kamara gazdaközönsége a lehetőséghez képest jó burgonya vetőmagra tudjon szert tenni.

Nagy agitációt fejtettünk ki a fonalas növények, közelebbről a kendertermelés felkarolása érdekében. E célból szövetkezeti áztatók létesítését vettük tervbe, amelyre már van példa az ország több helyén.

Már említettem, hogy a cukorrépa és a dohány beváltási árának a felemelése igen nagy mértékben a Kamarák meg nem szűnő s folyton erősödő agitációjának az eredménye. Ezzel közvetve nagy mértékben szolgáltuk a cukorrépa és dohánytermelés fellendítésének érdekeit, mert az eddigi alacsony árak mellett különösen a dohánytermelés az utóbbi évek alatt igen nagymértékben visszaesett.

Kamaránk területének igen nagy részét foglalják le a szőlő, gyümölcs és zöldségtermelő területek, minek folytán Kamaránk gazda-

közönségének, de a mezőgazdasági munkásoknak is igen nagy érdekei fűződnek ahhoz, hogy ezekben a termelési ágakban nagy visszaesés be ne álljon. E fontos szempontok figyelembe vételével Kamaránk igen intenzíven foglalkozott a szőlő, gyümölcs és zöldségtermelés kérdéseivel. A szőlőtermelés, borkezelés és gyümölcsészet kérdéseiről Kecskeméten és Csongrádon hét-hét napos tanfolyamot, ezenkívül 1924. május 4-én Szegeden borkongresszust tartottunk, amelyen az alföldi szőlőtermelés kérdése, továbbá a borértékesítés, a szőlő és melléktermékeinek a feldolgozása volt tárgyalás alatt. Mindent elkövettünk, hogy Kamaránk gazdaközönsége megbízható gyümölcsfa és szőlővesszőkhöz juthasson hozzá. Igyekeztünk a szőlőtermelő gazdák hitelezését előmozdítani, amit csekély részben a Duna—Tiszaközi Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet útján sikerült is. Állást foglaltunk az Ausztriában levő borok beözönlése ellen. Tudomásunkra jutott, hogy a kormány 20 milliárdot szándékozik szőlőhitel címen szétosztani s azt csak a hegyi szőlőknek adja. Kamaránk felterjesztést tett a kormányhoz melyben kérte, hogy ez összegből az inségen levő alföldi szőlősgazdák is részesüljenek.

Folyó hó 25-én Kecskeméten országos gyümölcsstermelési értekezletet tartottunk, amelyen az alföldi gyümölcsstermelés fontos kérdései kerültek megvitatás alá. Ugyancsak elhatározta Kamaránk egy gyümölcskisérleti telep és egy minta gyümölcsös létesítését, amelynek munkálatait Kecskemét város megértő áldozatkészségével még ez év folyamán megkezdjük. Most gyűjtjük az egész Kamara területére kiterjedőleg a termelt gyümölcsfélések összeírását, hogy így tudjuk hol, milyenféle gyümölcs, milyen mennyiségben terem.

A Hódmezővásárhelyi zöldségtermelés és értékesítés kérdésnek a megbeszélése végett Hódmezővásárhelyen január hó 21-én nagyszabású értekezletet tartottunk, ahol igen sok üdvös eszme és kérdés tisztázódott és kerül a megvalósulás stádiumába. A zöldségtermelés értékesítésének kérdését állandóan napirenden tartottuk és úgy az illetékes kormánykörökhöz mint egyéb szervekhez több ízben fordultunk ebben az ügyben.

Növényvédelem.

A földmivelésügyi kormány belátva, hogy a mindinkább elszaporodó növényi és állati kártevők milliárdos károkat okoznak a mezőgazdaságnak, a Mezőgazdasági Kamarák bevonásával az egész országra kiterjedőleg megszervezte a növényvédelmet s addig is, amíg ez törvényhozásilag rendezhető lesz, társadalmi úton igyekszik idevonatkozólag minden lehetőt elkövetni.

Kamaránk 1924. június hó 25-én megtartott igazgató-választmányi ülésén a kebelében

megalakított növényvédelmi osztály vezetésére Kerekes Ferenc okleveles gazdát választotta meg.

Legelső teendők volt e téren a gazdatársadalom figyelmét e kérdésre ráirányítani részint társadalmi úton, részint a közigazgatási hatóságok révén. E célból a közigazgatási hatóságokkal a mezőgazdasági bizottságokkal és gazdasági egyesületekkel állandó érintkezést tartunk fenn e kérdésben, ezenkívül a vidéki lapokban és Kamaránk hivatalos lapjában is állandóan igyekeztünk a gazdatársadalom figyelmét az egyes időszakokban szükségessé váló intézkedések megtételére felhívni. Így különösen a porral való csávasásra hívtuk fel a gazdaközönség figyelmét s e célból több helyen végeztünk gyakorlati bemutatásokat is. Ugyancsak gyakorlati bemutatást végzett Kamaránk a gyümölcsfaápolás kérdéséről Kecskeméten, Szegeden, Nagykőrösön stb. Több helyen kiszállásokkal, a helyszínen való megjelenéssel igyekeztünk a gazdaközönséget a fellépő károkról figyelmeztetni, vagy a szükséges óvintézkedések megtételére felhívni. Mult év december hó 29-én Kecskeméten a földművelésügyi minisztérium, a Rovartani és Növénykórtani állomás bekapcsolásával a Kamaránk területén levő gazdasági felügyelők és gazdasági tanárok részvételével értékes előadások tartattak, amely után szintén volt gyakorlati bemutatás. Baján. Bácsbokodon. Cegléden, Hódmezővásárhelyen, Szegeden, Nagykőrösön, különösen Kecskeméten s sok irányú agitációnk nyomán igen erősen megindult a növényvédelem, közelebbről a gyümölcsfavédelem munkája. A Bácsbodrog vármegyei Gazdasági Egyesület és a vármegyei mezőgazdasági bizottság munkája nyomán a husvétii szünidő alatt Baján öt napos tanfolyam fog tartatni a tanítók részére Kamaránk támogatásával. A mult évben Szegeden permetezési versenyt rendeztünk különböző permetezési szerek kipróbálása, bemutatása céljából, hogy minél eredményesebben tudjuk a szőlővédekezést foganatosítani. A pomázi járásban egy megbízottunk végzi a gyümölcsápolási munkálatokat. Elláttuk ezenkívül a helybeli földmivesszkeola és az állami Szőlőtelep gyümölcsösét különféle védekező szerekkel és eszközökkel, miután azt költségvetésükben tudtuk azt biztosítani.

Állattenyésztés.

Kamaránk vezetősége megalakulásunk óta állandóan nagy gondot fordít Kamaránk területének igen elhanyagolt állattenyésztésére és mindent el fog követni, hogy e tekintetben valamilyen eredmény legyen elérhető.

Kamaránk e kérdést különböző állatfajok szerint és különböző oldalról igyekszik megfogni. Így a szarvasmarhatenyésztés terén nagy súlyt helyez a legelő és a takarmány kérdé-

sére, igyekszik a magyarmarha tenyésztőket összehozni, hogy ezáltal e kiváló minőségű igásállat tenyésztését az Alföldön elősegítsük; sürgeti a tenyészállatok kötelező biztosításának kimondását, támogatja az állatbiztosító szövetkezeti és állattenyésztő egyesületi mozgalmat. A gazdatársadalom érdeklődésének a felkeltése s a példa s az elismerés buzdító hatásának a fokozása céljából szarvasmarhakiállításokat tartottunk vagy támogattunk Kalocsán, Jászszentlászlón, Garán, Bácsalmáson, Makón, Magyarbánhegyesen és Szegeden.

A lótenyésztés fejlesztése érdekében hasonlóképen mindent elkövet Kamaránk, különösen abból a célból, hogy minél több lófajta egyesület alakuljon, amelyek a mezőhegyesvidéki lófajta egyesület mintájára, cél tudatos, következetes és tervszerű lótenyésztési munkát végezzenek. Ilyen egyesület alakult legutóbb Kamaránk területén Bácsbodrog vármegyében B.-bokod és B.-borsód kézségekben, amelyet e megyében nemsokára másik fog követni, továbbá Ceglédre és legutóbb Kecskeméten. Mozgalom indult meg ilyen irányban legutóbb Monor környékén is. Mindent elkövetünk, hogy a zugménekkel való garázdálkodás minél kisebb területre szoríttassék. Kamaránk területének mezőgazdasági bizottsági elnökeit értekezletre hívtuk össze, ahol az állattenyésztés kérdése, annak minden vonatkozása élénk megvitatás tárgyát képezte. A ló- és szarvasmarhatenyésztés mellett a sertésenyésztés és juhtenyésztés kérdésével is igen intenzíven foglalkozunk, sőt a baromfitenyésztés és a méhészet kérdése is állandó gondoskodásunk tárgya. Résztvettünk több helyen ménlovizsgálaton. Állandóan hangsúlyozzuk, az állatállomány minőségi feljavítását célzó törvényhatósági állattenyésztési szabályrendeletek megalkotását. A tájfajta egyesületek megalkotásával bevezetni óhajtjuk a törzskönyvezést is. Legutóbb a gazdasági egyesületeket, mezőgazdasági bizottságokat és közigazgatási bizottságokat kerestük meg abból a célból, hogy közösen, egyöntetűen igyekezzünk az egyes állattenyésztési kérdéseket minden rendelkezésre álló eszközzel és erővel megoldani. Támogatásunkkal rendeztetett a szegedi, monori és majdnem egészen a mi munkánk volt a kecskeméti igen jól sikerült baromfikiallítás. Egyébként Kecskeméten megalakult a mi támogatásunk mellett a Duna-Tiszaközi Fajbaromfi-, Galamb- és Házinyúltenyésztők Egyesülete, amelynek egyik alelnökévé Kamaránk igazgatója választatott meg. Megtekintettük a gödöllői baromfitelepet s kérjük az ottani vezetőség támogatását.

Tárgyalásokat folytatunk a földművelésügyi kormánnyal védőoltások népszerűsítése ügyében. Gazdaközönségünk e tekintetben még igen nagymértékű felvilágosításra szorul, miután egyáltalában nincs tisztában e kérdés nagy jelentőségével s csak olyankor ébred arra, mikor

egyik-másik helyen a sertésvész milliárdos áldozatokat követel, a baromfivész pedig a gazdaszony egész esztendei munkáját tönkreteszi. Ezt a kérdést állandóan napirenden kívánjuk tartani s a gazdatársadalom érdekében e téren több irányu munkánk van folyamatban.

A méhészet kérdése sem kerülte ki figyelmünket. Igen sok kisember foglalkozik ugyanis méhészkedéssel, miért kötelességünk, hogy ezek érdekében is foglalkozzunk. Meglátogattuk a gödöllői méhésztelepet és a méhészeti kerületi felügyelőkkel állandó összeköttetést tartunk fent. A kamara igen sok községében a földművelésügyi kormány támogatásával méhészeti előadásokat tartattunk. Résztvettünk Szegeden szeptember hó 8-án tartott méhészkongresszuson, amelyen épen Kamaránk alelnöke, Staub Elemér Öméltósága elnökölt. És segítjük az Országos Méhész Szövetség megalakításának munkáját, mely ügyben két ízben épen kamaránk székhelyén volt értekezlet.

Mezőgazdasági hitel.

A magyar mezőgazdaságnak ma nem igen van égetőbb kérdése a mezőgazdasági hitelnél. A múlt esztendei rossz termés különösen aktuálissá tette e kérdésnek a rendezését, mely nélkül mezőgazdaságunk elvérzik, vagy annyira eladósodik, hogy nem lesz képes a további küzdelemben megállani. Kamaránk vezetősége ezeket a körülményeket igen jól ismeri és tudja. Épen azért minden lehető megtett és megtesz arra vonatkozólag, hogy a mezőgazdasági hitel súlyos kérdéseit megoldáshoz juttassa. Több mint két esztendeje, hogy a mezőgazdasági kamarák ezt a kérdést belevették a köztudatba és azóta nem szűnnek meg azért minden rendelkezésre álló eszközökkel harcolni.

A mezőgazdasági kamarák belátva, hogy az állam nem lehet egyedüli hitelforrás a mezőgazdasági hitel rendezése tekintetében, Országos Mezőgazdasági Kamara kezdeményezése és a vidéki kamarák agitációja megszülettek a Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezetek a nagyobb birtokosok hitelezése céljából. A Duna-Tiszaközi Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet 1924. január hó 6-án alakult meg Kecskeméten Kamaránk vezetőinek nagyarányú személyi részvételével az Országos Központi Hitelszövetkezet kebelében. Megalakulásakor 91 tagja volt 1400 drb üzletrésszel, ami 140.200.000 korona üzletrész tőkét jelentett. Ma már az üzletrész tőkének a kormány 2 milliárdos jegyzésével közel 2.800.000.000 koronára emelkedett, a kihelyezett váltóhitelek összege pedig több mint 7 milliárd. A szövetkezet első üzleti eredménye, amint a február 28-iki közgyűlés megállapította, igen kedvező fejlődést tüntet fel. A kölcsönadott összeg kamatlába ezidőszert 23

százaléka, amely sajnos nem mondható kedvezőnek, amit olcsóbbá tenni kötelességünknek ismerjük.

Kamaránk elnöksége mindent elkövet, hogy ebben a kérdésben a gazdaközönség számára kedvezőbb lehetőségeket teremtsen. Reméljük, hogy ez kamaránk erélyes közreműködése kapcsán sikerülni is fog.

Meg kell azonban említenünk, hogy Kamaránk gazdaközönsége üzletrész jegyzésével nem vesz olyan mértékben a körzeti hitelszövetkezet üzletrésztőke gyűjtésében, mint azt elvárhatnók. Tudjuk azt, hogy a gazdaközönség ma nem rendelkezik felesleges tőkékkel, de ennek dacára is mód volna arra, hogy bármily csekély összeggel igyekezék ezt az intézményt, az ők érdekében létesített és fenntartott szerve támogatni. Eddig a tagok között Kecskemét városa és Pestvármegye szerepel legnagyobb számmal, míg Csongrádmegye, továbbá Szeged és Váshely csak kevés taggal szerepelnek.

Kamaránk elnöksége azonban nagy gondot fordít a kis falusi hitelszövetkezetek hitel-igényének a kielégítésére is. Ma ugyanis itt igen rossz a helyzet. E célból kamaránk személyesen és írásban több ízben közbenjárt a földművelésügyi, a pénzügyi miniszter uraknál, továbbá az Országos Központi Hitelszövetkezet vezetőségénél a kisbirtokosok hitelügyének rendezése tárgyában. Eredmény épen a napokban jött meg, amennyiben a kormány újabb 15 milliárd üzletrésztőkével és 50 milliárd hitellel járult a kis hitelszövetkezetek erősítéséhez, a kis gazdatársadalom hitelezéséhez.

E szövetkezet vetőmaghitel akcióval is igyekezett a gazdatársadalom nehéz helyzetén segíteni. Tárgyalásokat folytatunk részgalic hitel biztosítása ügyében is, sajnos azonban e téren nem sikerült eredményeket elérnünk.

Szakismeretek terjesztése.

Kamaránk vezetősége nagy súlyt helyez arra, hogy a földművelés-társadalom ismereteit gazdasági és kulturális vonatkozásban mélyítse, bővítse. E célból rendezi kamaránk a már említett tanfolyamokat, kiállításokat, tartat előadásokat és igyekszik a kiszállások révén a gazdatársadalom különböző fontos kérdései tekintetében tájékoztató és felvilágosító munkájával közrehatni. E célból fogadtuk örömmel a Kamaránk területén Szegeden létesített Alföldi Mezőgazdasági Intézet megnyitását, amely remélhetőleg igen nagy mértékben fog hozzájárulni Kamaránk gazdasági kulturájának emeléséhez. Ellénk összeköttelést tartunk fent a kamaránk területén, Budapesten levő közgazdasági egyetemmel, annak tanári karával, továbbá az összes kísérletügyi és oktatási intézetekkel, földműves iskolákkal és önálló gazdasági iskolákkal. Igyekszünk ez intézményeknek támogatásukra lenni. Részt veszünk azok vizsgáint s

egyéb irányú munkájukban. Egyes gazdaköröknek és olvasókööröknek kis könyvtárakat juttatunk. A gazdasági egyesületek és egyéb gazdasági intézmények kulturális munkáját erkölcsileg és anyagilag támogattuk. A közgazdasági egyetemen, a kecskeméti jogakadémián és az itteni középiskolákban a kamarák és egyéb fontos közgazdasági kérdéseket tárgyaló munkák kidolgozására pályadíjakat tűztünk ki. A Kamaránk területén levő összes vidéki lapokba állandóan adunk ismertető közleményeket, úgyszintén Kamaránk hivatalos lapjával a Magyar Rónával is igyekszünk szolgálni a magyar gazdatársadalom kulturális előbbrevitelének kérdését.

Kiállításaink.

Amint már említettük, Kamaránk a gazdatársadalom gazdasági kulturájának egyik emelőjevezetőjéül tekinteli a kiállításokat, amelveket épen ezért anyagi áldozatokkal is igyekszünk támogatni. Szegeden szeptember hó 8-tól 14-ig volt igen nagyszabású mezőgazdasági és állattenyésztési kiállításunk, amely a legmagasabb szakkörök elismerését vívta ki. Itt láthattuk azt, hogy mit tud produkálni a gazdaközönségünk, ha nagy gondot fordít és tudását viszi bele termelésébe. Igen magas színvonalu lódiázást rendeztünk a Makói Gazdasági Egyesülettel jun. 19-én Makón, amelyen az O. M. G. E. mezőhegyesi vándorgyűlésének résztvevői is megjelentek és mindenki nagy elismeréssel nyilatkozott róla. A Kalocsavidéki Gazdasági Egyesülettel Kalocsán szarvasmarhadíjazást rendeztünk igen szép eredménnyel. Támogatásunkkal volt még állatképzés Garán, Bácsbokodon, Jászszentlászlón és Magyarbányhegyesen. Támogatunk ezenkívül a monori és szegedi baromfi kiállítás, továbbá igen nagy részben mi rendeztük a kecskeméti nagyon jól sikerült baromfi kiállítást. Hódmezővásárhelyen nagyon értékes zöldség- és gyümölcs kiállítás volt, úgyszintén Nagykőrösön is, az ottani gazdasági téli iskola növendékei rendezésében.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Kamaránk arra törekszik, hogy az összes országoló és területünkön levő gazdatársadalmi érdekképviselői szervekkel a legszorosabb összeköttetést tartsa fenn, mert meggyőződése, hogy az összes tényezők összefogása, egy hatalmas nagy és egységes agrárfront kialakítása hozhat csak a mezőgazdaságra teljes eredményeket. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesülettel a legjobb viszonyt tartjuk fenn, aminek bizonyossága az is, hogy az ország e legrégibb és legnagyobb gazdatársadalmi szerve Kamaránk elnökét Purgly Emilt egyik alelnökévé választotta. A Magyar Gazdaszövetséggel, mint első sorban a kisgazdatársadalom szép múltú érdekképviselői szervével is a legszorosabban együttműködünk és részt veszünk különösen abban a munkában, melyet e szerv az Alföld problémájának népszerűsítése, az alföldi gazdálkodás bajainak megismerése és azoknak orvoslása tekintetében az alföldi nagy gócpontokban rendezett kerületi gazdaértekezleteivel végez.

1924. május hó 4-én az O. M. G. E.-vel, a G. E. O. Sz.-al, a Magyar Gazdaszövetséggel s a többi országos gazdatársadalmi szervekkel, továbbá kamaránk területén levő gazdasági

egyesületekkel és gazdakörökkel s az Országos Mezőgazdasági Kamarával és a társkamrákkal együtt Szegeden értekezletet tartottunk, melynek tárgya volt a gazdasági egyesületek megerősítése, a kamarák s a gazdasági egyesületek közötti összhang és közös munka megteremtése s a gazdatársadalom egységbe tömörítése. — Elmondhatjuk, hogy a Kamaránk területén levő gazdasági egyesületekkel, gazdakörökkel s más szervekkel a legteljesebb összhangban működünk, azok közérdekű akcióit anyagilag is támogatni szándékozunk. Kamaránk ugyais nagyvonalú kezdeményezéseket indít meg, — s azok végrehajtására e vidéki agrárszerveket kéri fel s azokat lehetőleg támogatja is. — Két ízben hívtuk össze Kamaránk területén levő vármegyei, városi és járási mezőgazdasági bizottságok elnökeit megbeszélésre, teendőikről való tájékoztatás céljából s indítottuk meg ezeken keresztül is nagyarányú munkánkat.

Legújabbán a gazdatisztek munkáját igyekszünk bekapcsolni Kamaránk működésébe és most szándékozunk gazdatiszti szakosztályunkat megszervezni, hogy az értékes és intelligens gazdaelemet bevonhassuk kamaránk közérdekű munkásságába.

Adó ügyek.

A mezőgazdaság súlyos helyzetét a hitelhiányán kívül az egyre fokozódó adóterhek is nehezítik. Tudjuk azt, hogy az újjáépítés, az államháztartás egyensúlyának helyreállítása érdekében minden termelőrétegnek meg kell hozni a maga áldozatát. Ez az áldozat azonban nem emelhető addig a pontig, amikor már az adóalany, közelebről a mezőgazdaság teherbíróképessége csődöt mond. Az adók fokozása ugyanis az adóalanyok tönkretételével nem érhető el. A jövedelemadónak mintegy 80%-a, a vagyonadónak mintegy 88%-a esik a gazdatársadalomra. A földadó is óriási súllyal nehezedik a gazdatársadalomra, de ezeken kívül a rengeteg közvetett adó, továbbá az egyes és állami adók után járó egyéb közterhek is nagy mértékben súlytják a gazdaközöniséget.

Mindezek alapján a kamarák fennállásuk óta mindent elkövetnek egyrészt arra, hogy az adózási rendszert egyszerűsítsék, másrészt arra, hogy a közvéleményt felvilágosítsák abban a tekintetben, hogy a földbirtok már eddig is túlonatult meg van terhelve adóval, aminak eredményeképpen a pénzügyminiszter egy alkalommal ki is jelentette, hogy nem hajlandó a földbirtokot további adókkal súlytani. Ha talán ennél az általános eredménynél többet nem is érthettünk el egyelőre a gazdák adóterheinek aránybahozatala tekintetében, meg kell említenünk még azt, hogy a jövedelem és vagyonadó mai színvonalra való leszállítása érdekében a mezőgazdasági kamarák tettek a leg-

többet. Ugyszintén a bérlőtársadalomra kivetett általános kereseti adó méltányos és arányos mérséklése ügyében is a kamarák fejtettek ki igen nagy tevékenységet. Ugyancsak a kamarák szervezett, céltudatos és nagyarányú agitációján bukott meg az osztrák forgalmiadó rendszer behozatala, amely a mezőgazdaságot újabb nagy adóval róttá volna meg.

Sok a panasz adófelszámamlási bizottságok összetétele és munkája ellen. Az a helyzet ugyanis, hogy igen sok helyen a gazdatársadalom kis számmal van a bizottságokban képviselve, de az a kevés számú tag sem megy el, minek folytán a gazdaérdekek hátrányt szenvednek. Kamaránk ebben az ügyben is több ízben fordult felterjesztéssel az illetékes fórumokhoz, kérte meg a főispánokat és hívta fel a gazdatársadalom figyelmét arra, hogy vegyenek részt ezeken a bizottsági üléseken. Együttal a kamarák felkérésére Ormándy János a Felsődnántúli Mezőgazdasági Kamara igazgatója a jövedelem és vagyonadó kivételnek összes kérdéseiről értékes füzetet készített, amelyet Kamaránk területén levő összes adófelszámamlási bizottságok gazdatagjainak ingyen küldtünk meg.

Haszonbérlok.

Kamaránk kötelelességszerűleg foglalkozott a haszonbérloknek a legutóbbi időben bekövetkezett nehéz helyzetével is. A hozzánk érkezett panaszok folytán különösen a kisbérlok helyzetét vettük komoly megfontolás tárgyává és a Kamaránk területén levő nagyobb földbirtokokkal rendelkező városokhoz, erkölcsi testületekhez stb. megkérését intéztünk, hogy igyekezzenek a kisbérlokkel méltányos elbánást tanúsítani, mert ellenkező esetben könnyen lehet, hogy ez elégedetlen társadalmi réteg a velünk ellentétes világnézetet valló táborhoz csatlakozik. El kell ismernünk, hogy e tekintetben maglehetős eredményeket értünk el.

Közlekedési ügyek.

Mínthogy a mezőgazdasági termelés fejlődésének egyik jelentős tényezője a jó közlekedés, Kamaránk a közlekedési ügy rendezésére is igen nagy súlyt helyez. Felkérte Kamaránk azon területek vezetőit, amelyek ki vannak téve a rossz vasúti közlekedés kellemetlenségeinek, hogy közöljék velünk panaszukat, amelyek alapján aztán mi majd a további lépéseket meg fogjuk tenni. — Részt vettünk az új közúti törvényjavaslat tárgyalásában és elmondottuk arra vonatkozólag mezőgazdasági szempontból észrevételeinket. Ugyszintén részt vettünk a Máv. tarifa tárgyalásain és igyekeztünk a gazdatársadalom érdekeinek megfelelő formában hangot adni.

Gazdasági munkás és cseléd ügyek.

Kamaránk vezetésége igen nagy súlyt helyez arra, hogy a földművestársadalom egysege biztosíttassék. E célból nem engedi azt, hogy a gazdasági munkás és cseléd, továbbá a gazdaosztály közé bárki is éket verjen annak a hangoztatásával, hogy e társadalmi rétegeknek érdekei ellentétesek. Igenis mi hangoztatjuk, hogy e társadalmi rétegeknek érdekei közösek,

mind a földben gyökereznek és a földből táplálkoznak. Élően bizonyítja ezt a mult gazdasági év, amikor is a rossz termés következtében úgy a gazda, mint a munkás és cseléd igen rossz helyzetbe került. Arra törekszünk, hogy ez a régi családi viszony, amely a multban a gazda, cseléd és munkás között megvolt, amely alapja volt a mezőgazdasági termelésnek a jövőben is meglegyen, sőt inkább fokozódjék. Követeltük az Országos Gazdasági Munkáspénztár olyan irányú állami támogatását, hogy a biztosított cselédek és munkások megfelelő díjakat kaphassanak. A munkabérmegállapító bizottságok működésbe állításánál arra törekedtünk, hogy a munkások erőkihasználása ne fordulhasson elő és a munkabérek között a Kamara területén észlelt nagy aránytalanságok megszűnjenek. Súlyt helyezünk arra, hogy az érdemes gazdasági munkások és cselédek a földművelésügyi kormány által állami elismerésben, társadalmi úton, illetőleg munkaadójuk által pedig valami anyagi jutalomban részesüljenek. Minthogy azonban évenként igen kis számú munkás és cseléd jutalmaztatott eddig, kértük a földművelésügyi kormányt, hogy szaporítsa az évenként jutalmazandó cselédek és munkások számát az arra valók közül. Kamaránk az elmúlt idő alatt több mint 50 mezőgazdasági munkásnak és cselédnek a jutalmazását hozta javaslatba. Több cseléd jutalmazásán részt is vettünk. Igyekeztünk a mezőgazdasági munkások munkaidő alatti kedvezményes utazási jogosultságát biztosítani. Elhatározta választmányunk, hogy a mezőgazdasági munkavállalkozóknak igazolványt fog adni, hogy ne forduljon elő az, hogy uzsorás ügynökök legyenek a mezőgazdasági munkások vállalkozói.

Talajjavítási kérdések.

Kamaránk területének igen nagy részét különféle minőségű szikes területek alkotják, amelyek ma igen kis mértékben vagy egyáltalában nem használhatók mezőgazdasági művelésre. Minthogy a gazdatársadalom igen nagy érdekei fűződnek ahhoz, hogy ezek a területek lehetőleg bevonassanak a mezőgazdasági művelésbe, Kamaránk költségvetésében biztosította annak lehetőségét, hogy a szikesek megjavítását célzó kísérletezéseket folytathasson. E célból az Országos Földtani Intézet szakerei által a Kamara egész területének szikeseiről minőség szerinti térképet készítettünk, hogy ennek alapján tisztában legyünk a szikesek minőségi előfordulásával. A Szegedi Alföldi Mezőgazdasági Intézet agrochemiai osztályát anyagilag támogatjuk ilyen kísérletek végzésében s egyúttal tanulmányozzuk az eddigi szikes kísérleteket, mint pl. a karcagi földművesiskola eredményeit és így arra törekszünk, hogy lehetőleg olyan irányú megoldást tudjunk ta-

lálni, amely nagyobb területek hasznosítását teszi lehetővé.

Sok panasz érkezik hozzánk az Ármentesítő Társulatok ellen, melyek abban állnak, hogy bár a gazdaérdekeltség állandóan fizeti a járulékokat, van is a társulatnak pénze, a társulat még sem törődik a munkálatok elvégzésével, aminek a gazdatársadalom igen nagy kárát vallja. A hozzánk irányuló panaszok kapcsán minden esetben eljártunk a földművelésügyi miniszter úrnál vagy pedig a Szegeden székelő kormánybiztosságnál a panaszok orvoslása végett. Ahol pedig megfelelő érdekeltég nincs e célra igyekeztünk az érdekelt gazdaközönséget egyesületben tömöríteni, hogy így a védekezés sikeresebb legyen.

Mezőgazdasági biztosítás.

Kamaránk arra törekszik, hogy a gazdatársadalomra nehezedő nagy terheket minél jobban elviselhetővé tegye. E célból igyekezett a mezőgazdasági biztosítás ügyében is a gazdaközönségre a legkedvezőbb lehetőségeket megszerezni. Nemcsak a biztosítási díszeg nagysága okoz a gazdatársadalomnak nagy terheket, hanem különösen kár esetén a likvidálások nem egészen kielégítő volta az, ami a gazdatársadalomra súlyosan nehezedik. Évégből folytatott Kamaránk előkésége a Gazdák Biztosító Szövetkezetével már hosszabb idő óta tárgyalásokkal, melynek eredménye az, hogy sikerült az egyes birtokosokkal kötendő biztosításokban a kiegészítő biztosítást úgy az általánosan, mint az épületbiztosításoknál lehetővé tenni. A biztosítás eddigi módja szerint ha a gazda tűzkár ellen épületeit, felszereléseit, vagy terményeit biztosítani óhajtja, kénytelen minden egyes biztosítandó értéknél a teljes összeget biztosítani, hanem a legmagasabb értéknél 10 százalékkal kevesebb összeget. Például egy épület értéke 1 millió korona. Ha kiegészítő biztosítást köt, akkor az épületet nem egy millió koronára kell biztosítani, hanem csak 900.000 koronára, mert a hiányzó 100.000 korona fedezetére szolgál a kiegészítő biztosítás. Ezen szempontból tehát a kiegészítő biztosítás kétségtelenül lényeges előnyt jelent a gazdának (a biztosítottak felé). E biztosítás kötésénél a Kamara megbízottja jelentős szerepet tölt be, ami garancia arra, hogy a likvidálás a gazdára hátrányos nem lehet.

Általános ügyek.

Meg kell még említenünk hogy kamaránk állandóan hallatta szavát az új vámtarifajavaslat tárgyalásainál és adatai alapján igyekezett az öszkormányt arra bírni, hogy az a mezőgazdaság érdekeinek megfelelő módon alkottassék meg. Sűrgette kamaránk a szomszéd államokkal leendő kereskedelmi szerződések megkötését s különösen a Csehszlovákiával kötendő szerződésnél követeltük a mezőgazdaság érdekének érvényesítését. A Magyar Nemzeti Bank megalakulásakor nagy propagandát feleltünk ki, hogy a gazdaközönség minél nagyobb mértékben vegye ki a részét a bank alapítójának jegyzéséből, mert csak az esetben lehet remélni, hogy a bank a többségben levő gazdatársadalom érdekeiben fogja folytatni pénzügyi politikáját. Sajnos, a gazdatársadalom nem tette meg ezt a kötelességét, mint azt kellett volna. Mozgalmat kezdünk az irányban, hogy a vitézek telekhez jussanak. hogy ezek által egy-egy hatalmas bástyája épüljön ki a gazdaságnak tudó kisgazdatársadalomnak, akik a társadalmi rend és béke kiváló őrei is lesznek. Összegyűjtöttük a kamara összes községeinek villamos energiára vonatkozó lehetőségeit és igényeit s ahol az könnyen megoldható, igyekeztünk azt megoldáshoz juttatni. Előterjesztünk a földművelésügyi kormány elrendelte a bér-

cséplőgépek ellenőrzését, mert az volt a tapasztalatunk, hogy a rozoga állapotban levő gépek miatt igen sok a cséplési veszteség. Foglalkoztunk a dögterek kérdésével és a hullafeldolgozó telepek létesítésének ügyével. Németországból adatokat szereztünk be és ezek alapján formáltuk meg idevonatkozólag álláspontunkat. Véleményt nyilvánítottunk új vásárok engedélyezése, vásárok áthelyezése ügyében s támogattuk azt a mozgalmat, mely a vásároknak vasárnapról hétköznapra lendő áttételét tűzte célul. A gazdasági felügyelő munkájának eredményesebbé tétele ügyében felírtunk a földmívelésügyi kormányhoz s kértük, hogy a felügyelők, úgy mint a múltban, látogathassák kerületük községeit, hogy így érintkezve a gazdaságközönséggel, tényezői leessenek a gazdatársadalom gazdasági előbbrevitelének. Kérlemtettük, hogy a gazdasági felügyelők és a közigazgatási hatóságok szorosabb együttműködése biztosíttassék. A magyar mezőgazdasági Ligával szoros összeköttetést tartunk fenn. Foglalkozunk azzal a kérdéssel, hogy megszervezzük a gazdatársadalom terményeinek értékesítését, hogy az első kézből, a közvetítők kizárásával kerülhessen a fogyasztóhoz. Ma ugyanis a fogyasztó a termelőket szidja az árunak a közvetítők által történt megdrágításáért.

*

Emellett a sokoldalú tevékenység mellett állandóan résztvettünk a kormányzat különböző ágaiban tartott s a mezőgazdaságot érdeklő ankétéken, tanácskozásokon, továbbá az országos gazdatársadalmi szervek s a vidéki városok és agrár érdekképviselők által ilyen célból összehívott tanácskozásain. Mindenütt igyekeztünk megjelenni, ahol a mezőgazdaság vagy a földművestársadalom bármilyen irányú és vonatkozó érdekeiről volt szó.

Az eddig megszervezett szakosztályok munkába állítása eddig csak azért nem történt meg, miután kamaránknak nem volt fedezete az itt felmerült költségekre, de a jövőben intenzíven óhajtjuk azokat foglalkoztatni.

Kamaránk, hogy területének minden termelési, értékesítési és gazdatársadalmi mozgalmáról tájékozva legyen, több levelezőt nevezett ki azért, hogy ezek időnként, lehetőleg havonként, tájékoztassák Kamaránkat az előforduló fontosabb eseményekről. Ezek a jelentések feldolgozva meg szoktak jelenni a Magyar Róna című hivatalos lapunkban is, részben pedig arra szolgálnak, hogy állandóan tudjuk a Kamaránk területén történt eseményeket és ha szükség van rá, tudjunk egyes kérdésekben intézkedni s tudjuk az Országos Mezőgazdasági Kamarát is a fontosabb eseményekről tájékoztatni.

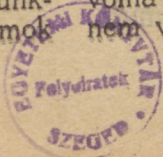
A Magyar Róna.

Kamaránk hivatalos lapja, a Magyar Róna, ez idő alatt is megjelent minden hónap közepén. E lapban számolunk be állandóan Kamaránk működéséről s tájékoztatjuk tagjainkat és más olvasóinkat. Ebben jelennek meg munkaterveink is. Ezenkívül olvasóközönségünket e lap útján látjuk el értékes szakközleményekkel, hogy ezekből okulva mezőgazdálkodásukat eredményesebbé tehessék. Külföldi rovatunkban a bennünket körülvevő szomszéd államok

gazdasági irányu kérdéseiről szoktunk tájékoztatást nyújtani. E lappal az a célunk, hogy mindazok az egyének, testületek, szervek, községek, városok, kiváló gazdák, közigazgatási férfiak, akik bármilyen vonatkozásban vannak a mezőgazdasági kamara munkájával, vagy a gazdatársadalom érdekeivel, azt megkaphassák, hogy így tájékozva legyenek Kamaránk működéséről, arról a munkaprogramról, amelyet megvalósításhoz igyekszünk juttatni. Nagy örömmel vesszük, ha tagjaink közleményekkel keresik fel lapunkat.

A mezőgazdasági bizottságok munkába állítása.

Jelentésem elején említettem, hogy a földművelésügyi kormány a kamarai illeték felemlésével kapcsolatban azt a rendelkezést adta Kamaránknak, hogy az összeg bizonyos részéből a mezőgazdasági bizottságok munkáját kell intenzívebbé tenni. Mi alakulásunk óta érezzük azt, hogy a mezőgazdasági bizottságok szervezetüknél, összetételüknél fogva nem tudnak eleget tenni a törvényben és rendeletekben lefektetett elveknek. Úgy áll ugyanis a helyzet, hogy a törvény és rendeletek szerint a mezőgazdasági bizottságok a mezőgazdasági kamarának vidéki szervei, egy nagy hatalmas hálózat ez a kamarai intézmény egész a faluig kiépítve, amely így a kamarával együtt alkot egy nagy egységes agrárius szervezetet. Amikor a mezőgazdasági bizottságok 1922 telén megalakultak, akkor még nem voltak kamarák s a gazdaközönség tájékozatlan volt ez új intézménnyel szemben s nem vette ki részét megfelelő módon és formában a választási mozgalmakból, minek következtében nem minden esetben azok az elemek kerültek a bizottságokba, akiknek munkakészségük és képességük, továbbá egyéni súlyuk előbbre tudná vinni a gazdatársadalom érdekeit. Igen nagy nehézség az is, hogy a mezőgazdasági bizottsági tagok nem érzik e minőségükben azt a közkötelességet, amely rájuk e tagságból kifolyólag az egész gazdatársadalommal és a mezőgazdasággal szemben hárul. Díjazást óhajtának sokan a saját maguk, gazdatársaik érdekében végzendő munkáért. Érezzük, tudjuk, hogy a gazdatársadalom, illetve a földműves rétegek egyes csoportjai nincsenek abban a helyzetben, hogy ma ilyen célokra nagyobb áldozatot tudjanak hozni, pedig meggyőződésünk, hogy a magyar mezőgazdaság és a gazdatársadalom érdekei nem fognak előre haladni mindaddig, míg a gazdatársadalom reprezentánsai önzetlenül nem szolgálják e társadalmi rétegnek az érdekeit. Ha a társadalom egyes vonatkozásaiban a munka csak akkor menne előre, ha azért díjazás jár, akkor már régen összedől volna az egész magyar gazdatársadalom és nem volnánk ott sem, ahol ma vagyunk. A

kereskedelmi és ipari érdekeltség képviselői, ha kell, egymásután százszor is elmennek társadalmi rétegük érdekének védelmére, nem kimélve áldozatot és fáradságot, mert tudják azt, hogy ez az áldozat megtérül közvetve az egysegesen kivívott és elért eredményekben.

A választmány és az elnökség munkája.

Abban az eredményben, amelyet Kamaránk bizonyos területeken el tudott érni, igen nagy része van a Kamara igazgatóválasztmányának és az elnökségnek. Választmányunk tagjai a nagy távolságok dacára is meglehetősen szorgalmasan látogatták az üléseket és minden alkalommal készséggel segítettek Kamaránk tisztikarát a sokszor nehéz és fizikai áldozatot is igénylő munkában. Kamaránk elnöksége nemcsak az egyes gyűléseken fejtett ki a Kamara érdekében igen nagyarányú tevékenységet, hanem vidéki értekezleteinken, gyűléseinken is önzetlenül, fáradságot és költséget nem kimélve jelentek meg, sőt igen sok esetben Budapesten az egyes állami közhivatalokban, tanácskozásokban napokat töltöttek Kamaránk, illetőleg a gondjaira bízott gazdátársadalom érdekében. Ezt a munkát különösen akkor tudjuk értékelni, ha nézzük a magyar közéletet, ahol olyan kevesen akadnak ma már, akik a köz érdekében önzetlenül vállalkoznak ilyen nagy munkára.

A tisztikar munkája.

Meg kell emlékeznem még az egészen szorosan vett munkatársaimról is, akiknek odaadó, kitartó s éjt-napot eggyétevő munkájának köszönhető az, hogy kamaránk becsülettel tudja megállani a helyét és nemcsak a Kamara területének gazdaközönségében, hanem az országos intézményeknél és hatóságoknál is elismerést vívott ki magának. Kamaránk tisztikara nemcsak az irodai belső munkák, hanem azt az igen sok utazással, gyötrődéssel járó vidéki kiszállást is a legnagyobb odaadással, szeretettel végzi, amelyek sokszor az embernek az egészségét veszélyeztetik. Ez a csekély létszámból álló tisztikar reggel 8 órától délután 5-ig megfeszített munkát végez azért, hogy a Kamara gazdaközönsége sehol semmilyen vonatkozásban ne érezze érdekeinek háttérbeszorítását.

Nem hagyhatom szó nélkül a tisztikar munkájával kapcsolatban azt sem, hogy a Kamaránk tisztviselői a szorosan vett hivatali munkák mellett igen értékes irodalmi működést is fejtenek ki. Nemcsak a vidéki lapokban, hanem a szaklapokban és a napilapok gazdasági rovataiban is állandóan találkozunk tisztviselőink neveivel, sőt önálló tanulmányok is láttak napvilágot kamaránk tisztviselőitől. Ezt a mun-

kát csakis olyanok fejthetik ki, akik át vannak hatva a magyar föld és a magyar nép szeretetétől és akik tisztában vannak annak az intézménynek a jelentőségével, amelyet szolgálni hivatottak.

*

A fentiekben igyekeztem nagy vonásokban képét adni annak a szétágazó, sokoldalú s a mezőgazdaság minden életjelenségére kiterjedő munkásságnak, amelyet kamaránk a legutóbbi közgyűlésünk óta lefolyt 15 hónap alatt végzett vagy megindított. Érzem, tudom, hogy ez még mind kevés azokhoz képest, amelyeket elérni, megvalósítani kellene. Azt hiszem azonban, hogy azok, akik valamilyen vonatkozásban résztvesznek a magyar agrármozgalmakban és ismerik a Duna—Tisza-közé mezőgazdaságának elhanyagolt állapotát, ismerik az itteni földművelő nép lelki alkatát, értékelni fogják és tudják azokat az erőfeszítéseket, amelyeket ez idő alatt mindig önzetlenül és mindenkor a földműves társadalom érdekében igyekeztünk kifejteni. Örömmel állapíthatom meg, hogy ma már szemelláthatólag mulik az a közöny, amely az egységes és fontos agrárkérdésekkel szemben eddig a gazdátársadalomban mutatkozott. Ma már mind többen és többen vesznek észre bennünket, mind többen fordulnak hozzánk bajaikban, s mind többen és többen érzik az általunk végzett munkának jelentőségét és eredményeit.

Amit itt elmondottam, az csak egy nagyvonalú kép munkásságunkról. Egész napot venne igénybe, ha apróról apróra felsorolni igyekeznék azt a szétágazó és minden kicsi részlegig lenyúló érdekvédelmi munkát, amelyet Kamaránk végzett. Legyen szabad ezzel kapcsolatban kérnem azt, hogy Kamaránk tagjai és Kamaránk kerületének gazdaközönsége igyekezzék megismerni a mi munkánkat, igyekezzék abba belekapcsolódni s igyekezzenek nekünk támogató segítségül lenni nemcsak abban, hogy felhívják figyelmünket egyes jelenségekre, hanem segítsenek bennünket a gazdátársadalom javára és érdekében kifejtendő munkánkban. Meggyőződése, hogy az Alföld gazdasági renaissance-ának a munkálása megkezdődött, de eredményekhez csak akkor fog az vezetni, ha az egész földművestársadalom a saját jól felfogott érdekében félretéve a közönyt, a személyes ellenszenvet, a politikai és társadalmi ellentéteket, egységesen igyekszik minden alkalommal a maga érdekeinek védelmére. Legyünk egyek, legyünk egységesek, akkor erősek leszünk, olyan erősek, hogy „a poklok kapui sem vehetnek rajtunk diadalmat.”

Tisztelettel kérem jelentésem tudomásul vételét.

Kecskemét, 1925 március 29.

Dr. Gesztelyi Nagy László
igazgató.

Kamaránk Értesítője.

Krónika.

1925. márc. 13. Tárgyalás Szegeden az Alföldi Mezőgazdasági Intézet vezetőségével szikjavítási kísérletek megindítása tárgyában.
1925. márc. 14. Számvizsgáló bizottság ülése.
1925. márc. 16. Választmányi ülés.
1925. márc. 21—23. Tenyészállatvásár megtekintése.
1925. márc. 22. Arany János Társaság megalakulásán Nagykőrösön részvétel.
1925. márc. 25. Gyümölcsstermelési értekezletünk Kecskeméten.
1925. márc. 27. Számvizsgáló bizottság ülése.
1925. márc. 29. Igazgatóválasztmányi ülés Kamaránknál.
1925. márc. 29. Évi rendes közgyűlésünk.
1925. ápr. 1—2. A győri Mezőgazdasági Kamara meglátogatása.
1925. április 3. Értekezlet a földmivelésügyi miniszteriumban a növényvédelmi szerek állami elismerése tárgyában.

Igazgatóválasztmányi üléseink.

I.

Kamaránknak folyó évi március hó 16-án tartott igazgatóválasztmányi üléséről röviden az alábbiakban számolunk be:

Jelen voltak Purgly Emil elnöklete alatt: Az Országos Mezőgazdasági Kamara részéről Kóos Mihály igazgató, továbbá Staub Elemér alelnök, Dobos László, Dömötör Lajos dr., Héjjas István, Kóczán László, Korom Mihály, Lázár Lajos, Polgár Béla, Gy. Szijj János igazgatóválasztmányi tagok. Dr. Gesztelyi Nagy László igazgató, dr. Vaja Béla főtitkár, Kemény Szilárd titkár, Tölgyes Árpád segédtitkár, Kerekes Ferenc növényvédelmi felügyelő.

Távolmaradását kimentette Gaylhoffer István.

Purgly Emil elnök üdvözölve a megjeleneket, külön is üdvözölte Kóos Mihályt, az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatóját és bejelentette, hogy a tárgysorozat 4-ik pontja — a kamarai pénztári zárszámadások előterjesztése — a napirendről levétetik, miután azt — az idő rövidsége miatt — még nem állt módjában a Kamara vezetőségének teljesen elkészíteni.

A Kamara folyó évi rendes közgyűlését a választmány március hó 29-ére tűzte ki.

Dr. Gesztelyi Nagy László igazgató röviden ismertette a Kamara közgyűlése elé terjesztendő igazgatói jelentését. (A jelentés egész terjedelmében a mai számban olvasható).

Az igazgató jelentéssel kapcsolatosan Staub Elemér azt az eszmét vetette fel, vajjon nem lehetne-e a gazdaközönség hitelszükségletének ideiglenes kielégítését az úgynevezett varrás hitel nyújtásával megvalósítani. Dobos László és hangoztatta, hogy a gazdák a többi közigazdasági ágakkal szemben túlságosan vannak megadóztatva. Gy. Szijj János kérte, hogy hasson oda a Kamara, hogy a kis községi hitelszövetkezetek ugyanolyan Kamata mellett kaphassanak kölcsönt az OKH-tól, mint a körzeti hitelszövetkezetek.

Kóos Mihály annak az okát, hogy a községi hitelszövetkezetek jelenleg nem részesülnek elegendő hitelben, abban látja, hogy a háború után ezek a szövetkezetek nagyon visszafejlődtek, tehát, hogy ezek a kis hitelszövetkezetek régi hitelképességüket visszanyerhessék, e célból a gazdaközönségnek oda kell törekednie, hogy ezeket újból kellőleg megerősítsék. Kifejtette azután a varrás hitelre vonatkozó aggályait, aminek az életbeléptetésétől nem sokat remél. Végül hangsúlyozta annak a szükségességét, hogy a mezőgazdasági kamarák munkájába az egész gazdatársadalom minél intenzívebb mértékben bekapcsolódjék.

Lázár Lajos arra kérte a Kamarát, hogy hasson közre, hogy az iparcikkek, munkabérek és a mezőgazdasági termények ára közötti nagy aránytalanság kiegyenlítettessék.

Dr. Dömötör Lajos a haszonbérletek ügyét tette szóvá, azon aggodalmának adva kifejezést, hogy a haszonbéreknél a búzaválutáról az aranykoronás számításra való áttérés zavarokat idézhet elő.

Purgly Emil az elhangzott felszólalásokra külön-külön válaszolt és megnyugtatta a választmányi tagokat, hogy a Kamara az összes felvetett kérdésekben oda fog törekedni, hogy azok a gazdaközönség érdekeinek szem előtt tartásával és megóvásával nyerjenek megoldást.

Dr. Vaja Béla főtitkár a kamara f. évi költségelőirányzatát terjesztette elő és ezzel kapcsolatosan javaslatot tett a Kamara készpénz vagyonának gyümölcsöző elhelyezésére vonatkozólag. A választmány úgy a költségelőirányzatot, valamint az elnökség utóbbi javaslatát jóváhagyólag vette tudomásul. Változatlanul elfogadta továbbá az igazgatóválasztmány a Székesfőváros törvényhatósági bizottságába eszkozlendő tag jelölésekre vonatkozó szabályzatot.

Dr. Gesztelyi Nagy László igazgató jelenti, hogy a Kamara a gyümölcsstermetés előmozdítása céljából értekezletet hívott össze Kecskemétre március hó 25-ére. (Ez értekezlet lefolyását I. másutt.)

Kóos Mihály javaslatára elhatározta a választmány, hogy az állati bőrök kiviteli tilalmának felfüggesztése céljából felír a kormányhoz.

Végül Kemény Szilárd titkár jelentést tett

a kamara elnökségének a szikes talajok hasznosítása, valamint az állati járványos betegségek elleni védekezés érdekében tett és ezután teendő intézkedéseiről, amiket a választmány helyesléssel vett tudomásul és ezzel kapcsolatosan Lázár Lajos javaslatára elhatározta, hogy az ójtóanyag termelő intézetek fokozottabb állami ellenőrzés érdekében a földmivelésügyi kormányhoz feliratot intéz.

II.

Kamaránk a közgyűlés napján, március hó 29-én, ezt megelőzőleg igazgatóválasztmányi ülést is tartott melyben Purgly Emil elnök elnökle alatt jelen voltak: Az Országos Mezőgazdasági Kamara részéről Marshall Ferenc dr. h. igazgató, Staub Elemér és Sarusi Kis Péter alelnökök, Dobos László, Dömötör Lajos dr., Gy. Szijj János Jauernik Viktor és Korom Mihály választmányi tagok, Gesztelyi Nagy László dr. igazgató Vaja Béla dr. főtitkár, Kemény Szilárd titkár, és Tölgyes Árpád segédtitkár.

Purgly Emil elnök üdvözölve a megjelenőket, bejelentette, hogy Aigner Károly dr. választmányi tag távolmaradását levélileg mentette ki.

Gesztelyi Nagy László dr. igazgató beszámolt a gyümölcstermelési ériekezlet eredményéről s azzal kapcsolatosan felhatalmazta a választmány az elnökséget egy 200 arany koronás pályadíj kitűzésére, melynek lényegéről lapunk más helyén emlékezünk meg. Felemlítette továbbá, hogy Baján szintén a gyümölcstermelés fejlesztése céljából, a kamara támogatásával husvéli szünidő alatt egy 5 napos tanfolyam tartatik a vármegye tanítói részére.

Dr. Dömötör Lejos által felolvasott számvizsgáló bizottságnak jelentéssel kapcsolatosan a válaszmány a számvizsgáló bizottságnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott önzetlen ténykedésért, s egyszersmind — a változott viszonyoknak megfelelőleg — újonnan állapította meg a kamarai tagok részére, az üléseken való részvételük folytán kifizetendő napidijakat.

Végül Gesztelyi Nagy László dr. igazgató javaslatára hozzájárult a választmány a kamaránál a múlt év folyamán létesített növényvédelmi felügyelői állás átszervezéséhez s erre az állásra segédtitkári címmel, az eddigi növényvédelmi felügyelőt, Kerekes Ferenc okleveles gazdát választotta meg.

Közgyűlésünk.

Március 29-én délelőtt 11 órakor tartotta kamaránk Kecskeméten, a városháza nagytermében rendes évi közgyűlését.

Jelen voltak Purgly Emil elnök elnökle alatt: Bernát István, a Magyar Gazdaszövetség elnöke és a Magyar Nemzeti Bank alelnöke, Fáy István, Kecskemét város főispánja, Mar-

schall Ferenc dr. nemzetgyűlési képviselő, az Országos Mezőgazdasági Kamara h. igazgatója, Staub Elemér és Sarusi Kis Péter alelnökök, ezenkívül a kamarai rendes, levelező és kültagok, továbbá a mezőgazdasági bizottsági elnökök közül sokan, továbbá nagyszámú érdeklődő.

Purgly Emil elnök megnyitójában sajnálattal emlékezett meg arról a veszteségről, amely a gazdaságsadalmat és közgazdasági életünket Szabó István volt földmivelésügyi miniszternek a múlt év folyamán történt elhalálózásával érte. Ezzel kapcsolatosan megnyugvással állapította meg, hogy Mayer János jelenlegi földmivelésügyi miniszter személyében olyan férfiú lépett Szabó István örökébe, akinek egyénisége kellő biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a földmivelésügy érdekei továbbra is minden téren kellő védelemben és támogatásban fognak részesülni.

Nagy vonásokban ismertette azután a Mezőgazdasági Kamarának a múlt év folyamán kifejtett tevékenységét s elsősorban annak a reményének adott kifejezést, hogy a kamarai illeték felemelésével a kamara szükséges anyagi eszközök birtokában az eddiginél sokkal intenzívebb munkálkodást fejthet ki.

Részletve a kamara a múlt év folyamán is a mezőgazdasági vonatkozású törvényjavaslatok előkészítési munkálataiban; foglalkozott adózás és a mezőgazdasági hitel kérdésével. Állandóan élénk figyelemmel kíséri a kamara a kereskedelmi szerződések megkötése érdekében folyó tárgyalásokat és minden módon oda-hatni igyekszik, hogy azok a gazdák érdekeivel összhangban legyenek. A mezőgazdasági ismeretek terjesztését a kamara a vidéki gazdasági egyesületekkel és egyéb vidéki érdekképviseleti szervekkel karöltve részint szakelőadások, részint tanfolyamok rendezésével, az állattenyésztés fejlesztését pedig tájfajta egyesületek létesítésével igyekezett szolgálni. Különös gondoskodás tárgyát képezte a kamarának a gyümölcstermelés fellendítésének és ezzel kapcsolatosan a növényvédelmi intézkedések propagálásának kérdése. Élénk tevékenységet fejtett ki továbbá a kamara a mezőgazdasági biztosítás kérdésében is s e téren igen üdvös eredményekre mutathatunk rá. — Végül különösen hangsúlyozza a gazdaságsadalom összetartásának a szükségességét, mert a kamara is csak úgy lesz képes nagy hivatásának megfelelni, ha a gazdák részéről minden oldalról a megfelelő erkölcsi támogatásban részesül. Üdvözli Bernát Istvánt, aki megtisztelte közgyűlésünket részvételével.

Bernát István rövid felszólalásában, örömeinek ad kifejezést, hogy részt vehet — életében először — Mezőgazdasági Kamarai közgyűlésen, ő aki ezelőtt közel 20 évvel az első kamarai törvényjavaslatot létesítette.

Dr. Marschall Ferenc az elnöki megnyitóval kapcsolatosan főleg a mezőgazdasági hitel

és az adóügyek kérdésével foglalkozott és sajnálatos módon konstataciókat, hogy a Nemzeti Bank által leszállított váltók között a gazdák mindössze 6%-al szerepelnek. Az adózás kérdésében főleg arra hívta fel a gazdák figyelmét, hogy a jövedelem és vagyonadó vallomások megtételénél kellő körültekintéssel járjanak el. A kereskedelmi szerződésekről szólva felemlítette, hogy az első tarifális egyezmény Lengyelországgal megkötött s most folynak a tárgyalások Csehszlovákiával és Ausztráliával. Megemlítette végül, hogy az Országos Mezőgazdasági Kamara komoly feladatát tűzte ki a Duna—Tisza-közti Mezőgazdasági Kamara kezdeményezésére az Alföld problémájának a megoldását, ami már több mint 25 év óta állandóan napirenden van s még mindig megoldatlan nyílt kérdésnek tekinthető.

Staub Elemér kamarai alelnök reámutatott arra, hogy a Nemzeti Bank a bank kamatlábat leszállította s kívánatosnak tartaná, hogy a Kamara oly irányban tegyen lépéseket, hogy a kormány a többi pénzintézeteket is kamatláb leszállításra kötelezze.

Ezenkívül felszólalt még Gy. Szijj János, aki főleg a községi kis hitelszövetkezetek nagyobb arányú támogatását kívánta.

Ezután dr. Gesztelyi Nagy László igazgató terjesztette elő a Kamara működésére vonatkozó múlt évi terjedelmes jelentését, melyet lapunk vezetőhelyén egész terjedelmében közlünk.

Az igazgatói jelentéssel kapcsolatosan dr. Gulácsy Sándor kérte a Kamara közbenjárását az iránt, hogy az adófelszólamlási bizottságokban épen úgy, mint a kereskedelmi és iparkamarák, a Mezőgazdasági Kamarák is képviselőt nyerjenek és végül, hogy a virilis jog megállapításánál a gazdák adója is kétszeresen számíttassék.

Dr. Iovag Floch Reyherberg Alfréd a Pest-vármegyei Gazdasági Egyesület és a váci járási mezőgazdasági bizottság nevében elismerését fejezte ki a Kamara vezetőségének eddigi munkásságáért s a Kamarák és a Gazdasági Egyesületek összetartozandóságát fejezte ki, kérte továbbá, hogy tegyen a Kamara lépéseket illetékes helyen a benzin és petróleum behozatali vámjának leszállítása érdekében.

Felvetette továbbá a gazdasági munkások és cselédek nyugdíja ügye országos rendezésének a kérdését.

Medveczky Károly az Alföld csatornázásának a kérdését ajánlotta a Kamara figyelmébe. Hangoztatta továbbá az egyetemeken egy mezőgazdasági tanszék felállítását. Felszólaltak még Vajda János Ferenc, Kálai Pál Imre és Pataky Imre, akik főleg a gazdákat terhelő súlyos adók ellen tiltakoztak.

Dr. Vaja Béla főtitkár a kamara folyó évi költségvetési előirányzatát terjesztette elő, melyet a közgyűlés jóváhagyólag vett tudomásul.

Megjegyzendő, hogy a költségvetés összeállításánál különös súlyt helyezett a kamara

vezetősége arra, hogy a kamara illetékekből befolyó jövedelem ne a személyi kiadások és adminisztrációs költségekre, hanem a mezőgazdálkodás előbbrevitelét szolgáló célok megvalósítására fordíttassék s ilyen formán a befolyó illetékek a gazdaközönségnek közvetve visszatérüljenek. Ennek megfelelően a kamarai illetékeknek csak 35 százaléka használtatik fel a szorosán vett adminisztratív költségek fedezésére, míg 65 százaléka a kitűzött közcélok megvalósítására fordíttatik.

A költségelőirányzat főbb tételei a következők: Országos Mezőgazdasági Kamara fenntartásához hozzájárulás 29,816 K.

Személyi kiadások 38,000 K.

Dologi kiadások (lakbér, fűtés, világítás, posta, telefon, irodaköltségek stb.) 23,600 K.

Közérdekű mezőgazdasági célokra 75000 K.

Dr. Dömötör Lajos számvizsgáló bizottsági elnök a kamara múlt évi zárszámadását és a számvizsgáló bizottságnak erre vonatkozó jelentését terjesztette elő, ami még a papirkorona alapon készült s amit a közgyűlés jóváhagyólag vett tudomásul.

E szerint befolyt összes kamarai illeték fejében 1923. évi november 1-től 1924. június 30-ig 64,186,378 K. 1924. június 1-től 1924. dec. 31-ig pedig 590,311,689 K.

Ezzel szemben a legfőbb kiadási tételek voltak az 1923. november 1-től 1924. év végéig terjedő egész időszakra:

A Kormány részéről előlegezett kölcsön visszatérítésére 111,223,766 K. Országos Kamara részére megállapított hozzájárulás 27,769,470 K.

Berendezési költségek 20,125,680 K.

Irodai költségek posta, telefondíj, fűtés, világítás, házbér, hirdetések stb. 30,485,013 K.

Ezután megalkotta a közgyűlés a Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságába küldendő tagok jelölésére vonatkozó szabályzatot, melyet lapunk más helyén ismertetünk.

Végül hozzájárult a közgyűlés az elnökségnek a kamarai vagyon gyümölcsöző elhelyezésére vonatkozó javaslatához és elhatározta a kamara kebelében egy külön gazdasági szakosztálynak a létesítését.

Állattenyésztés.

Rovatvezető: Kemény Szilárd titkár.

~~~~~

Megalakult a Kecskeméti Tájfajta Lótenyésztők Egyesülete.

Annak a mozgalomnak, amelyet Kamaránk az alföldi lótenyésztés fellendítése érdekében indított, első gyakorlati eredménye a Kecskeméti Tájfajta Lótenyésztők Egyesületének megalakulása, ami március hó 11-én Kecskeméten ment végbe.

Erre az alkalomra Kecskemétre érkeztek dr. Plósz Béla főigazgató, a földművelésügyi

minisztérium lótenyésztési ügyosztályának vezetője, gróf D'Orsay Olivér ny. méneskari ezredes, Halácsy Gyula ezredes. a Nagykőrösi Állami Ménteleposztály parancsnoka és Balogh Aladár őrnagy ugyancsak Nagykőrösről, továbbá Purgly Emil, Kamaránk elnöke stb. Az egyesületbe tömörült kecskeméti gazdák részéről bejelentett kancák elővezetése — a tenyésztésbe leendő besorozás céljából — a délelőtti órákban, a külső vásártéren ment végbe. Örömmel állapítjuk meg, hogy ennek a nagyfontosságú első osztályozásnak a keresztülvitelére D'Orsay Olivér grófot, legkiválóbb hipológusaink egyikét, a hírneves mezőhegyesi tájfajta lótenyésztés megteremtőjét sikerült megnyernünk, aki a felvezetett kancák selejtezését személyesen végezte.

D'Orsay gróf nagyon helyesen arra az álláspontra helyezkedett, hogy ezt az első osztályozást nem szabad túlszigorú bírálattal teljesíteni, mert figyelembe kell venni, hogy a háborús viszonyok következtében lótenyésztésünk jelentékeny mértékben visszafejlődött. Ennek az elvnek a szem előtt tartásával a felvezetett 167 drb tenyészkanca közül mindössze 10 drbot selejtezt ki és 157 drb. kanca vétetett fel a tájfajta lótenyésztés állományába.

Egyébként úgy az osztályozást végző D'Orsay gróf, valamint a többi jelen volt szakértők is a legnagyobb elismerés hangján emlékeztek meg a felvezetett tenyészanyagról.

Az alakuló közgyűlés a délután folyamán a Kecskeméti Gazdasági Egyesület közgyűlési termében ment végbe, amelyet a kecskeméti gazdák erre az alkalomra egészen megtöltöttek, élénk bizonyítékaul annak, hogy kamaráknak az itteni gazdaközönség körében sikerült ez állattenyésztési ág fejlesztése iránt az érdeklődést felkelteni.

Az alakuló közgyűlésen dr. Nagy Mihály, a Gazdasági Egyesület alelnöke elnökölt, aki elnöki megnyitójában röviden vázolta a lótenyésztés fejlesztésének nagy fontosságát és hivatkozva e részben a mezőhegyesi tájfajta lótenyésztők által elért nagy sikerre, a gazdaközönséget kitartásra buzdította.

Purgly Emil elismeréssel és hálával emlékezett meg azokról a férfiakról, különösen Fáy István főispánról, Zimay Károly polgármesterről és Kecskemét város nemzetgyűlési képviselőiről, akik e tájfajta egyesület jövőjének biztosítása céljából egész tekintélyük latbavetésével mindent elkövettek.

Dr. Plósz Béla lótenyésztési főigazgató ismertette ezután azokat a kedvezményeket, amelyeket a földmívelésügyi kormány jelenlegi nehéz helyzetében az egyesületi tagok részére idő szerint nyújthat s a maga részéről ezenkívül a legmesszebbmenő erkölcsi támogatást helyezte kilátásba.

Azután gróf D'Orsay Olivér szólalt fel és nyílt őszinteséggel vallotta be, hogy ő midőn első ízben értesült arról, hogy mi van Kecskeméten készülöben, ehhez a mozgalomhoz nem sok reményt fűzött. Most azonban, amidőn látja egyfelől a derék kecskeméti gazdáknak a mai napon megnyilvánult nagy érdeklődését, másrészt pedig meggyőződött arról, hogy e részben a földmívelésügyi minisztérium lótenyésztési osztályának vezetője is teljesen egy nézetben van ő vele, hiszi és reméli, hogy megfelelő szakszerű vezetés és kitartás mellett a kecskeméti gazdák is a mezőhegyesi tájfajta lótenyésztőkhöz hasonló sikereket fognak elérni. A felszólalással kapcsolatosan a jelen volt gazdák D'Orsay Olivér grófot, a népies magyar lótenyésztés megteremtőjét és lelkes apostolát, aki a mezőhegyesi tájfajta lótenyésztés ügyeit előrehaladott kora dacára még most is fiatalos frissességgel és nemcsak kiváló szakértelemmel, hanem bámulatos eréllyel is vezeti, lelkes ünneplésben részesítették.

Azután az egyesület tisztikarának megválasztása következett és az egyesület elnökévé egyhangúlag Héjjas István választott meg.

A tenyésztési irányt a szakértők a Furiosó, Mezőhegyesen kitenyésztett angol félvér fajtában állapították meg, mely az itteni helyi viszonyoknak leginkább megfelel.

Az

„Alföldi Méhészet“

a Szegedvidéki, Dombovári. a Makó és Vidéke Méhészegyesületek hivatalos lapja. — Állandóan ismerteti az erdélyi és a jugoszláviai méhészeti viszonyokat, méztermelést.

A lap külföldi rovata állandóan közli a külföldi méz- és viaszárakat, mézelhelyezési forrásokat, hoz hazai és külföldi hirdetéseket.

Előfizetési díj 1925. évre 60.000 K.
Kérjen mutatványszámot!

Szerkesztőség:
Szeged, Osztrovszky-utca 4. sz. alatt

Pályadíj az alföldi gyümölcsstermeléssel foglalkozó munka megírására.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara március hó 29-én tartott igazgatóválasztmányi ülésének határozata alapján 200 aranykorona pályadíjat tűzött ki olyan tanulmány megírására, amely azt tenné beható és szakszerű mérlegelés tárgyává, hogy a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara gyümölcsstermelő területének összes viszonyait figyelembe véve mely gyümölcsfélésekre és azoknak mely fajtáira volna ott a figyelem irányítandó, különösen a tömegtermelés szempontjából?

A feltételek a következők:

1. A pályamunka beadásának határideje 1925. december 15.
2. A pályadíj csak abszolútbecsű munkának adatik ki.
3. A pályamunka a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara tulajdona lesz, amely esetleg gondoskodik annak kinyomatásáról.
4. A pályamunkának az egész Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara területének gyümölcsstermelési viszonyait fel kell ölelni (Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Bácsbodrog, Csongrád és Arad-Torontállal Egyesített Csanád-vármegye.) Fel kell tární a mai gyümölcsstermelési viszonyokat, a hibákat és előadandók a segítés módozatai.
5. A beérkezett pályamunkák megbírálását kiváló szakemberek fogják végezni.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara jelöltjei a Budapest székesfővárosi törvényhatósági Bizottságba.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara március hó 20-án tartotta rendes közgyűlését, amelyen az 1924. évi XXVI-ik t. c. 13. §-a alapján a székesfővárosi törvényhatósági bizottságba Staub Elemér, Gaylhofer István, Márcz Károly, dr. Kepes László, Jauernik Viktor, Hanzély Ödön, Babin Denes, és Hódossy L. Sándor kamarai tagokat jelölte. A felsoroltak közül, a Kormányzó Ur két tagot fog kinevezni.

A szarvasmarhatenyésztésirány megváltoztatása.

Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye hivatalos lapjának folyó évi 9-ik számában, a 99-ik oldalon 8414—1925. kig. szám alatt a vármegyei Alispán Urnak, az összes járási Főszolgabírákhoz, Polgármesterekhez és községi Elöljáróságokhoz intézett rendelet jelent meg, mely azt a látszatot kelti, mintha mi egyes városok és községek képviselőtestületeinél oly irányban gyakoroltunk volna befolyást, hogy a földmívelésügyi minisztérium által megállapított szarvasmarhatenyésztésirányt változtassák meg.

Miután az Alispán úrnak ez a rendelete — mint időközben kiderült — rajtunk teljesen kívül álló okokból, egy sajnálatos félreértésen alapult, kötelességünknek tartjuk ezt a tényt leszegezni, miután nem szeretnénk, ha az Alispán úrnak szóban forgó rendelete Kamaránkat a közigazgatási hatóságok előtt ferde világításba helyezné s Kamaránknak a közigazgatási hatóságokkal együttesen tolytatandó további munkálkodásának sikerét a legcsekélyebb mértékben is veszélyeztetné; Kamaránk vezetésége ugyanis — amint azt kezdettől fogva hangoztattuk — teljes tudatában van annak, hogy a mezőgazdaság fellendítésére irányuló nagy jelentőségű és nehéz munkájában a közigazgatási hatóságok legmesszebbmenő támogatására van szüksége.

A növényvédelmi felügyelői állás átszervezése.

A m. kir. Földmívelésügyi Minisztérium Gyógy- és Növény Forgalmi Irodája a múlt év folyamán Kamaránknál rendszeresített növényvédelmi állás személyi kiadásainak fedezésére engedélyezett hozzájárulás folyósítását f. évi január hó 1-étől kezdve beszüntette.

Ezzel kapcsolatosan szükségessé vált ennek az állásnak az átszervezése.

Ezt a kérdést Kamaránk igazgatóválasztmánya folyó évi március 29-én tartott ülésén tárgyalta és Kamaránk igazgatójának előterjesztése alapján, az átszervezéshez oly értelemben járult hozzá, hogy ahelyett egy segédtitkári állást rendszeresít.

Erre a második segédtitkári állásra, az igazgatóválasztmány, az előadói javaslat alapján, segédtitkári címmel, az eddigi növényvédelmi felügyelőt, Kerekes Ferenc okl. gazdát választotta meg, f. évi jan. 1-től kezdődő hatállyal, a szokásos 1 évi próbaidő kikötésével,

A pénzügyminiszter leirata elemi károk ügyében.

A jégverés és szélvihar által az 1923. év nyarán a kecskeméti gyümölcsös kertekben és szőlőkben okozott károkkal kapcsolatosan Kamaránk még 1923. év őszén feliratot intézett a m. kir. pénzügyminiszterhez, melyben azt kértük, hogy:

1. A szélvihar nemcsak az erdőknél, hanem a gyümölcsös kerteknél, szőlőknél és komlókerteknél is olyan elemi csapásnak tekintették, melynek alapján adóelengedésnek van helye.

2. Tekintettel arra, hogy a gyümölcsfákat sok helyen s így többek között épen Kecskeméten és vidékén is nem külön, hanem a szőlőtőkék közé ültetve szokták termelni, a kataszterbe „gyümölcsös szőlők” elnevezése alatt egy új minősítési osztály vétessék fel.

Ezen felterjesztésünkre a m. kir. pénzügyminisztertől azt a választ kaptuk, hogy az 1-ső pont alatti kérésünket teljesíthetőnek nem találta, mert ez a kérdés csak törvényhozási uton volna újból szabályozható; az újabb szabályozás kérdésének felvetését pedig részben a birtokosok érdekében sem vélné célszerűnek.

Nem teljesíthető azonban a „gyümölcsös szőlő” elnevezés alatt felállítandó új művelési ág felvétele iránti előterjesztésünk sem, mert a művelési ágak megállapításánál mindig figyelembe kell venni, hogy az illető területnek fő jövedelmi forrását mi képezi. Amennyiben tehát oly esetek fordulnának elő, amidőn a szőlő közé ültetett gyümölcsfák hoznák a fő jövedelmet, csupán arról lehetne szó, hogy ezeket a területeket a „Kert” művelési ágakba kell felvenni, ami esetleg magasabb tisztajövedelem fokozatánál fogva csak nagyobb megterhelést vonna maga után.

Hasznos madaraink védelme.

Sokan nem tudják még ma sem, hogy a gyümölcsöskertek rovári kártevői elleni küzdelemben a gazdáknak a legjobb és legolcsóbb segítőitársai a kis éneklő madarak, melyek a káros rovarokat és hernyókat igen nagy mértékben pusztítják, lévén azok az ő legfőbb táplálékuk. Az a gazda tehát, aki a kertjében fészkelő éneklő madarakat, akár közvetlenül (fegyverrel, léppel stb.) akár pedig közvetve, a madárfészkek leverésével vagy kifosztásával pusztítja, nemcsak oktalan kegyetlenséget követ el, hanem egyúttal önmaga ellen is vétkezik, mert a madarakkal a saját ingyenes és legszorgalmasabb munkatársait pusztítja el. Kamaránk ez utón is kötelességének tartja erre a gazdák figyelmét felhívni azzal, hogy a hasznos madarak irtását — saját jól felfogott érdekükben — minden módon meggátolni igyekezzenek, annyival is inkább, mert ezt a törvény is tiltja.

A szorosan vett éneklő madarakon kívül a hasznos madarak közé tartoznak még a ragadozó madarak közül a barátkeselyű, az egerésző ölyv, a vörös vércse és a kék

vércse. A vizi madarak közül a bibic, a pólímadar (gojzer, szélkiáltó), a cankó, a gólya, a gólyatöcs (széki szarka, gólyasneff), a vizityúk és a dankasirály.

Hasznosak továbbá a gyöngybagoly, a macskabagoly, a réti bagoly, az erdei fülesbagoly, a kuvik és a füleskuvik. Ezek tehát mind védelemben részesítendőek.

Ellenben a káros madarak közé sorolandók a ragadozók közül a közszáli vagy szirti sas, a kánya, a héja, a karvaly, a kaba, a réti héja és a kékes réti héja. — A vizi madarak közül a tőkés ruca, a daru, a vörösgém, a dobos gém (bölömbika), a bakcsó, a halászcser, a búbos vöcsök és a kárakattua (göte).

Károsak továbbá a holló s túlságosan nagy mértékben elszaporodva a varjú, a vadlúd, a mezei és háziveréb; ugyancsak károsak — mint fészektörlők — a szarka, a bábászarka (nagy örgébics), töviszúró gébics és a mátyás madár (szajkó) s végül — mint a méhek különleges ellensége — a gyurgyalag.

Ez utóbbiak tehát nem érdemelnek kimélelet.

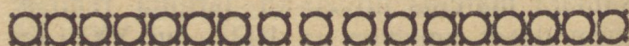
Elmarad a kertészeti kiállítás.

Lapunk januári számában hirt adtunk arról, hogy az Országos Magyar Kertészeti Egyesület 40 éves fennállásának emlékére a folyó évben Budapesten országos kertészeti kiállítást rendez.

Ezzel szemben az egyesület elnöksége f. évi március hó 12-én kelt átiratában arról értesítette kamaránkat, hogy a tervezett kiállítás az érdekelt kiállítók részéről megnyilvánult vélemény és egyéb — a kiállítás kereskedelmi sikerét veszélyeztető — okok miatt nem fog megtartatni.

Állati járványok elleni védekezés.

A ragadós állati betegségek pusztítása elleni védekezésnek egyik leghathatósabb eszköze a védőoltások alkalmazása. Sajnos azonban, nálunk ezen a téren mindig igen sok visszaélés történik, amiknek meggátolása nemcsak a közvetlenül érdekelt gazdaközönségnek, hanem magának az országnak is nyilvánvaló érdeke. Kamaránk ennek a tudatában, legutóbbi igazgató-választmányi üléséből kifolyólag feliratot intézett a földművelésügyi kormányhoz az iránt, hogy a védőoltóanyagtermelő intézetek fokozott állami ellenőrzésével az e téren tapasztalható visszaéléseknek eleje vétessék.

Fizessen elő Kamaránk hivatalos lapjára
a „MAGYAR RÓNA”-ra

mely a legolcsóbb szaktanácsadó minden gazd. kérdésben.

Növénytermelés

Rovatvezető: Kemény Szilárd titkár.

Kender és lentermelő gazdák figyelmébe.

Szives figyelmébe ajánljuk a gazdaközönségnek, hogy a kender és lentermelés jövődelmezőség szempontjából nagyon fontos, hogy erre a célra teljesen megbízható és jóminőségű vetőmagot szerezzenek be, mert jó vetőmag használata esetén — különösen a kendernél — kétszer, sőt háromszor annyi termést is kaphatnak, mintha hitvány magot vetnek. Legcélszerűbb, ha a gazdák e végett az Újszegeden létesített m. kir. Alföldi Mezőgazdasági Intézet kender és lentermelési osztályához fordulnak nak útbaigazítás végett.

Ezzel kapcsolatban említjük fel, hogy a gazdák részéről több oldalról felmerült az a panasz, hogy a kender termelésnek egyik legfőbb akadálya a kenderáztatásra vonatkozó hatósági tilalom. Ennek folytán a földmívelésügyi miniszter erre vonatkozólag újabb rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, mely az áztatás kérdésében — az 1894. évi XII. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 48000/894. F. M. számú rendelet 17. §-ában foglaltak hatályon kívül helyezésével a következőleg intézkedik:

1. A kender — illetőleg lenáztató helyeket mindazon községekben, városokban, amelyek területén kendert vagy lent termelnek, évenként tavasszal — legkésőbb május hó végéig — az idézett tc. 102. §-ában megjelölt I. fokú hatóság köteles kijelölni.

2. Az I. fokú hatóság, erre vonatkozó határozatát, az érdekelt termelőknek a községi előjáróság útján történt meghallgatásával s a felmerült kívánságoknak lehető figyelembe vételével hozza meg.

3. Nem engedhető meg az áztatás a község belterületén lévő azokban a vizekben, amelyeknek vízmennyisége nagyon csekély s amelyek rendszeren ivásra v. állatok itatására használatnak.

4. Hatósági engedély nélkül kenderáztató gödrök a község belterületén senki által sem ashatók, még saját birtokán sem. A hatóság az áztató gödröknek tisztántartását vagy behányását az áztatás befejezése után elrendelheti és foganatosíthatja.

5. Mindazon esetekben, amikor a hatósági eljárás során s termelési érdekekkel szemben más közérdekű szempontokból látszólag el nem osztható aggályok merülnek fel, az ellentétnek látszó érdekek lehető összeegyeztetése céljából szükséges helyszíni tárgyalásokhoz a termelésben érdekelt kivánságára — amennyiben a felmerülő szakértői költségeket viselni hajlandók — a m. kir. haléltani és szennyvitzisztító kísérleti állomás, esetleg a m. kir. kender és lentermelési szakintézet (Budapest) is sürgősen meghívandó.

Cukorrépatermelők figyelmébe.

A cukorrépatermelés beváltási árának megállapítása céljából az Országos Mezőgazdasági Kamara és az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, valamint a cukorgyárak között megindult tárgyalások folyó hó 16.-án befejezést nyertek s e szerint a répa minimális beváltási ára, kölcsönös megegyezéssel, a következőképen állapított meg:

A cukorgyárosok az 1924. évi termésű és a cukorgyáraknak leszállított tisztasúlyú cukorrépa minden métermázsája után legkésőbb f. évi március hó 31-ig legalább 36.500 koronát, azaz Harminchatezeröttszáz koronát fizetnek, illetve a termelőknek már kifizetett összeget ennyire kiegészítik, az egyes szerződésekben megállapított mellékszolgáltatások (répaszelet, melasz, ingencukor stb.) érintetlenül hagyásával a cukorrépa forgalmiadót az esetben, ha erre vonatkozó külön szerződési megállapodás nincs, természetesen ezentúl is a termelő viseli és ha forgalmiadót a termelő helyett a gyár fizette le vagy lefizeti, úgy az levonásba hozandó.

Az 1925. évi termésű cukorrépa átvételi áráként tisztasúlyú métermázsánként legalább 2.55 aranykoronát, azaz: Kettő aranykorona ötvenöt aranyfillért fizetnek azon termelőknek, akik a répa métermázsánkénti egytized kg. ingencukrot igénybe nem veszik, míg azoknak, kik ezen cukrot igénybe veszik, Kettő aranykorona negyvenöt fillért fizetnek az egyes szerződésekben megállapított mellékszolgáltatások érintetlenül hagyásával.

Kötelezettséget vállalnak arra nézve, hogy a cukorrépatermelőket prémiumban részesítik a következő alapon:

Amennyiben a cukornak 1925 október, november, december hónapokban, az 1926 január, február, március hónapokban való szállításra szóló londoni átlagos pénzjegyzése (type) a londoni szabadraktárból sw-ként 20 sh-t meghatadja, a cukorrépatermelőknek prémiumként fizetnek 20 sh-tól 23 sh-ig, minden teljes sh után 3 aranyfillért, tisztasúlyú répa métermázsánként, továbbá 23 sh-en felül minden teljes sh után 6 aranyfillért, ugyancsak répamétermázsánként, vagyis ha fentemlített londoni átlagjegyzés pl. 25 sh-nek felelne meg, úgy a répa ára volna waggononként 10 kg. cukor szolgáltatása nélkül métermázsánként

20 sh-ig	2.55 ar. kor.
20 sh-tól 23 sh-ig 3×3 aranyfillér	0.09 " "
23 sh-tól 25 sh-ig bez. 2×6 a. f.	0.12 " "

Összesen 2.76 ar. kor.

10 kg. cukor szolgáltatása mellett pedig

20 sh-ig	2.45 ar. kor.
20 sh-tól 23 sh-ig	0.09 " "
23 sh-tól 25 sh-ig	0.12 " "

Összesen 2.66 ar. kor.

A fentebbi aranykorona értékben vállalt fizetéseket az aranykorona nemzetközi értéklésének megfelelő összegű papirkoronában lesznek kötelesek teljesíteni.

Ezzel kapcsolatosan — folyó évi március hó 29-én tartott igazgatóválasztmányi ülésünk határozatából kifolyólag felhívjuk az összes vármegyei, járási és városi Mezőgazdasági Bizottságok elnökeit, úgy nemkülönben a Kamaránk körzetébe tartozó összes Gazdasági Egyesületek és Gazdakörök elnökségét, hogy erről a hatáskörükbe tartozó gazdaközönséget, minden rendelkezésre álló módon és minél kiterjedtebb mértékben felvilágosítani és a cukorgyárak által eszközlendő elszámolásokat a termelők érdekeinek megvédése szempontjából állandóan éber figyelemmel kísérni igyekezzenek.

Megemlítjük továbbá, hogy Kamaránk ebben az ügyben a körzetébe tartozó cukorgyárakhoz külön átiratot is intézett s azokat a megejtendő elszámolásoknál ezeknek a beváltási áraknak és feltételeknek lelkiismeretes betartására hívta fel.

Forditsunk több gondot babtermelésünkre!

A magyar babot a háboru előtt a külföldi importörök szívesen vásárolták, mert a magyar bab minősége elsőrendű volt. A magyar bab nagyrészt tarkamentesen, egyenletes és tiszta minőségben került kivitelre és jóval magasabb árakat fizettek érte, mint a román vagy szerb termésű babért.

A háboru alatt és a háboru után a magyar bab minősége hanyatlott, mert a termelők nem kezelték gondosan a vetőmagot. A termelt bab válogatatlanul, rossz minőségben és sok idegen keverékkel került a piacra.

Ez a körülmény közigazdaságilag nagyon hátrányos az országra. A magyar babot az exportörök külföldre szállítják és külföldi értéket, devizát hoznak érte az országba. Fontos tehát, hogy az export e cikkben elősegíttessék és a lehető legkedvezőbb körülmények között legyen lebonyolítható.

A termelők részéről az volna a teendő, hogy a babot, úgy mint a háboru előtt, ismét szép, egyenletes és tiszta minőségben hozzák a piacokra. Arra kell ügyelniök, hogy:

1. a vetőmagot gondosan válogassák, azaz az elvetett szemek nemcsak tiszták, hanem lehetőleg egyenlő nagyságúak is legyenek, tehát vagy egyenletesen nagyszemű, vagy egyenletesen kishemű legyen a vetőmag;

2. a vetőmag egyszínű legyen, tehát a bab ne tartalmazzon másszínű szemeket.

Ájánlatos volna a nagyszemű bab termelésének fokozása, mert a fogyasztási országok előnyben részesítik a nagyszemű babot és magasabb árakat fizetnek egyenletes nagyszemű babért.

Jelentékeny előnye a magyar babtermelésnek, hogy legkorábban kerül piacra; ezen előny kihasználása fontos és ezért törekedni kell, hogy a termelt babmenyiségek minél gyorsabban, minél jobb és tisztább minőségben kerüljenek a piacokra, mert akkor a bab jobb árban értékesíthető mint a későbbi hónapokban, mikor a magyar árúnak már versenyezni kell a román termékkel, mely természetesen olcsóbb mint a magyarországi termék.

Kétségtelen, hogy a magyar bab minőségének feljavítása a kivitelt és a bab kedvező elhelyezését jelentékenyen elősegítené.

Dohánytermelő gazdák figyelmébe.

A m. kir. kincstár a gazdaközönség részéről évről-évre megismétlődő panaszok méltánylásával a legutóbbi dohánybevéltási időnyre a beváltási árakat lényegesen felemelte, úgy hogy ennek folytán a dohánytermelés ismét egy jövedelmező üzemmággá vált s különösen a kerti dohánytermesztés érdemel figyelmet melynél a beváltási árak most legutóbb métermázsánként 1,200.000 és 1,400.000 korona között váltakoztak. Ezzel kapcsolatosan Kamaránk különösen a kisgazdák figyelmét hívja fel a kerti dohánytermesztés nagyobb mérvű felkarolására, kik az ezzel járó munkálatokat önmaguk és családtagjaik által végeztetvén, e tekintetben a nagyobb gazdákkal és uradalmakkal szemben jelentékeny előnyben vannak. Tájékoztatásul megemlítjük, hogy egy-egy termelő részére engedélyezhető legkisebb terület 800 négyszögöl s egy-egy községben az összes termelési területnek legalább 10 katasztrális holdat kell kitennie.

Gyümölcs- és szőlőtermelés.

Rovatvezető: Kerekes Ferenc.

Alföldi gyümölcstermelési értekezlet Kecskeméten.

Kamaránk az Alföld gyümölcstermelésének fellendítése s az eddiginél biztosabb alapokra fektetése céljából, a legkiválóbb országos szakemberek és a kamarai körzet gazdaközönségének bevonásával folyó hó 25-én Kecskeméten, Staub Elemér kamarai alelnök elnökle alatt, gyümölcstermelési értekezletet tartottunk.

Staub Elemér elnöki megnyitójában rámutatott a gyümölcstermelés fejlesztésének nagy fontosságára s azokra a legfontosabb teendőkre, amelyek e téren a gazdaközönségre várnak. A Statisztikai Hivatalból beszerzett adatok és térkép alapján szemléltetőleg is képet adott a gyümölcstermelés és a gyümölcserőseítés háboru előtti és háboru utáni helyzetéről.

Utána dr. Gesztelyi Nagy László kamarai igazgató nagy vonásokban vázolta a Kamarának a gyümölcstermelés érdekében eddig kifejtett tevékenységét. Többek között összeírta a Kamara, hogy körzetében hol, milyen gyümölcsfélések termeltek, megszerezte a növényvédelmi osztályt s a szakismeretek terjeszt-

tése céljából Kecskeméten, Csongrádon, Baján stb. gyümölcsstermelési tanfolyamokat rendezett a Kamara. Tervbe vételelt továbbá — a város támogatásával — Kecskemét határában egy mintagyümölcsös és gyümölcskísérleti telep létesítése, amely hivatva lesz e téren egyrészt példát mutatni, másrészt termelési kísérleteket végezni az egyes gyümölcsfajok tökéletesítése és meghonosítása tekintetében.

Gergely István kertészeti főfelügyelő az alföldi gyümölcsstermelés hanyatlásának okairól és az orvoslás módzatairól tartott előadást s különösen az oltásra szolgáló alanyok helyes megválasztásának nagy jelentőségét hangsúlyozta. Továbbá elítélte a háború után bekövetkezett konjunkturális viszonyok hatása alatt elszaporodott faiskolatelepek lelkiismeretlen eljárását, amelyek a facsemeték eladásánál csak az üzleti szempontot tartják szem előtt s többnyire hitvány anyaggal árasztják el a piacokat.

Mahács Mátyás kertészeti főintéző amerikai példákra hivatkozva, a fősúlyt arra fekteti, hogy kivitelre képes gyümölcsöket termeljünk. E célból az ország körzetekre volna felosztandó és szakemberek útmutatásai alapján kellene megállapítani, hogy hol milyen gyümölcsfélések termelése volna legcélszerűbb.

Hajós Gyula fölgmívesiskolai kertészeti intéző a kecskeméti különleges gyümölcsstermelési viszonyokról értekezett. Szerinte első teendő volna a gazdaközönség felvilágosítása a szükséges tennivalókról s e célból körzetenként kertészeti felügyelőségek szervezését tartaná szükségesnek. Fontos volna továbbá az is, hogy a faiskolatelepek a termelt facsemeték árát megfelelőleg mérsékeljék, mert a gyümölcsstermelés fejlődésének egyik akadályát látja abban, hogy jelenleg a gyümölcsfa csemeték nagyon drágák.

Az előadások befejeztével a szóban forgó kérdések felett élénk vita indult meg, amelyben a jelen voltak közül igen sokan vettek részt.

Dr. Lovag Floch Reyhersberg Alfréd a községi faiskolák létesítését és a gyümölcsértékesítés szervezését ajánlotta.

Jablonovszky József a gyümölcsstermelés fejlesztésének megalapozását társadalmi úton tartaná célszerűnek s e célból a szakemberek legmesszebbmenő támogatását helyezte kilátásba.

Dezső Kázmér Nagykőrös polgármestere az értékesítés kérdését tette szóvá s bejelentette, hogy ennek megbeszélésére Nagykőrös városa április 17-ére értekezletet hívott össze, amely Kamaránk gyümölcsstermelési értekezletének mintegy folytatása lesz.

Füredy Lajos a növényvédelem fontosságát hangsúlyozta, továbbá a gyümölcsöcsomogolásnál és az értékesítésnél tapasztalható hibákra mutat rá és adott javaslatokat.

Gy. Szijj János a szeszfőző szövetkezetről mint a gyümölcsértékesítés egyik eszközéről tett említést.

Szlávik Endre magyaróvári m. kir. kertészeti főintéző főleg a kertészeti szakoktatás fejlesztését hangsúlyozta.

Budai József miskolci tanár, kiváló pomológus a helyi viszonyoknak legmegfelelőbb gyümölcsfélések kitenyésztését és nagyban termelését, továbbá a községi faiskolák felállítását javasolta.

A felszólalók valamennyien köszönettel és elismeréssel emlékeztek meg Kamaránknak gyümölcsstermelési tevékenységéről és az értekezlet összehívására vonatkozó kezdeményező lépésért s a megkezdett akció sikeres folytatásához legmesszebbmenő támogatásukat ajánlották fel.

Kamaránk az értekezleten elhangzott előadások és javaslatok alapján mindazokat az intézkedéseket, amelyek a gyümölcsstermelés fellendítését célozzák, meg fogja tenni és ezt a kérdést további működése során állandóan felszínen fogja tartani.

Az értekezleten többek között képviseltették magukat Kecskemét Nagykőrös és Szeged város közönsége, a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete, a Magyar Gazdaszövetség az Országos Magyar Kertészeti Egyesület, a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület, a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara s többi vidéki egyesület stb.

Ez értekezleten elhangzottakra egyébként lapunkban még vissza fognak térni.

Állami hitel a szőlőbirtokosok részére.

A magyar kormány, tekintettel a szőlőstermelés válságos helyzetére, 20 milliárdnyi hitelt szavazott meg a szőlősgazdák támogatására azzal a megszorítással, hogy abból csakis a *hegyi szőlőbirtokosok* részesülhetnek. Kamaránk legutóbbi igazgató-választmányi ülésén foglalkozván ezzel a kérdéssel, az ülésből kifolyólag feliratot intézett a földművelésügyi kormányhoz az iránt, hogy ebből a kölcsönből a homoki szőlőbirtokosok is részesülhessenek, akik a sívár és egyébként hasznavehetetlen futóhomok területek betelepítésével, a közérdek szempontjából nagy szolgálatot tettek s nagy érdemeket szereztek és jelenleg szintén válságos helyzetel küzdenek.

Az olajnövények termesztése nemcsak a nagy, de a kisgazdák körében is örövendően terjed. Ennek elősegítésére a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara felkérésére Gyárfás József, a m. kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás igazgatója „A napraforgó termesztés zsebkönyve” címen egy külön könyvecskét írt. Ez a zsebkönyv gyakorlati utbaigazító akar lenni mindazon gazdák részére, akik eme — minden alaposabb ok nélkül — elhanyagolt növényt nére a jövőben nagyobb gondot óhajtanak fordítani. Célja a szerző szerint nem más, mint a gazdát a napraforgó termesztésére annyira megtanítani, amennyire ez írásban lehetséges. Reméljük, hogy a kis munka az olajnövények termesztésének a kamara által megindított propagálását egy újabb és jelentős lépéssel fogja elősegíteni. Beszerezhető a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamaránál, Győrött.

Kamaránknak járó hirlapok jegyzéke:

Politikai napi és hetilapok: Szózat, Budapesti Hirlap, Új Barázda, Vasárnap.

Mezőgazdasági, közgazdasági, pénzügyi és egyéb szaklapok: Köztelek, Borászati Lapok, Baromfitenyésztők Lapja, Alföldi Méhészet, Alföldi Baromfitenyésztő, Állatbiztosítás, Házi Szárnyasaink, Kertészeti Lapok, Magyar Méh, Magyar Külkereskedelem, Molnárok Lapja, Pesti Tőzsde, Magyar Tőzsde, Gazdák Biztosítási Közlönye, Gaca, Néptanítók Lapja, Nemzetnevelés, Népművelés, Mezőgazdaság és Kertészet, Gazdasági Népiskola, Földmunkások Szaklapja, Magyar Gazdák Szemléje, Magyar Statisztikai Szemle, Statisztikai Havi Közlemények, Természettudományi közlöny, Herba, Időjárás, Társadalomtudomány, Mezőgazdasági Technika, Növényvédelem.

Földművelésügyi minisztérium, társkamarák és egyéb gazdatársadalmi intézmények hivatalos értesítői: Dunántúli Szántóvető, Győri Kamarai Értesítő, Tiszántúli Gazdák, Tiszajobbpárti Mezőgazda, Földművelési Értesítő, Hangya, A Barázda, Magyar Szövetkezés, A Falu, Baross Szövetség, Vitézek és Gazdák Lapja, Hevesmegyei Gazda, Zempléni Gazda.

Vidéki napi és hetilapok: Kecskeméti Lapok, Kecskeméti Hirlap, Bajai Ujság, Ceglédi Keresztény Ujság, Ceglédi Kisgazda, Csongrádi Ujság, Felső Bácska, Magyar Vidék, Kalocsai Ujság, Kiskunhalas Helyi Értesítője, Kunsági Hirlap, Marosvidék, Duna—Tiszaközi Hirlap, Nagykőrös—Kocsér—Kécske Híradója, Nagykőrös és Vidéke, Nyirvidék, Vásárhelyi Ujság, Pestvidéki Hirlap, Sárospatak, Szegedi Új Nemzedék, A Balaton.

Lapok a megszállott területről: Az Ugar, Erdélyi Barázda, Magyar Nép, Magyar Ujság, Erdélyi Gazda, Kárpátaljai Magyar Gazda, Prágai Magyar Hirlap.

Külföldi Lapok: Landwirtschaftskammer für die Provinz Schleswig Holstein, Landwirtschaftskammer für die Provinz Sachsen in Halle, Landwirtschaftskammer Provinz Pommern in Stettin, Landwirtschaftskammer für die Provinz Brandenburg und für Berlin, Preussische Hauptlandwirtschaftskammer in Berlin, Camera Di Commercio Italiana E Ungherese, Corriere Adriatico, Grüne Internationale.

Hivatalos lapok: Budapesti Közlöny, Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye Hivatalos Lapja.

Ezekenkivül az Igazgatónak saját személyére 8 különböző irányú folyóirat és lap jár.

Különfélék.

Szállítási kedvezmény a burgonyára.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter az Országos Mezőgazdasági Kamara kérelmére megengedte, hogy az ország határatn túl fekvő állomásokra feladandó burgonya küldeményekre a 16 teherkocsi rakományú osztály alkalmazásában álló viteldijmérséklés alkalmaztassék. Az államvasutak igazgatósága ennek alapján már intézkedett az iránt, hogy ez a kedvezmény úgy a saját mint az általa kezelt rendes nyomtávú helyiérdekű vasutak vonalain, folyó évi március hó 1-től terjedő időben, rovatolás útján rendelkezésre álljon. Hasonló kedvezményt engedélyezett a saját vonalaira a Duna—Száva Andria Vasúttársaság (ezelőtt Déli Vaspálya Társaság) a Győr—Sopron—Ébenfurti vasút és a Debreczen—Nyirbátori helyiérdekű vasút is.

A Faluszövetség megnyitotta okmánybeszerző, utazási és fürdőképviseleti irodáját.

A Faluszövetség okmánybeszerző, utazási és fürdőképviseleti irodája a költségek egyidejű beküldése ellenében foglalkozik:

1. Állampolgársági (optálási, honosítási örökbefogadási (iparigazolványi és útlevél vizum, valamint egyéb okmányok beszerzésével).

2. Okmányoknak, kéziratoknak bármely nyelvre való fordításánál, belügyminisztériumi hitelesítéssel és anélkül.

3. Tájékoztató üdülési (fürdő) ügyekben.

4. Végül tájékoztató magyarországi cégek hitelképességéről.

Ezen iroda felállítása nagy hiányt pótol és a vidéki gazdákra nézve igen hasznos és nagy jelentőségű, mivel a vidékről nem kell ezek miatt nagy költséggel és fáradsággal Pestre utazniok, hanem mérsékelt díjért azt pontosan, lelkiismeretesen és becsületesen elvégzik velük.

Amennyiben bárki a fentiekre nézve bővebb felvilágosítást óhajtana, úgy kérésükkel forduljanak a Falu Országos Földműves Szövetséghez (Budapest, VIII. Vas-utca 19.)

Mezőgazdasági munkások utazási kedvezménye.

A földművelésügyi miniszter közbenjárására a kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a hivatásos mezőgazdasági és aratómunkások az általuk szerződésileg elvállalt mezőgazdasági munkálatok elvégzése végett lakóhelyükről a munkahelyre és visszautazásuk alkalmával a m. kir. államvasutak és a keze-

lése alatt álló helyiérdekű vasutak vonalai, a személy- és vegyesvonatok III. kocsiosztályában féláru menetjegyekkel utazhassanak. Az engedélyezett kedvezmény érvényességi időtartama folyó évi április hó 1-től október hó 31-ig tart, s annak igénybevétele csak a munkásigazolvánnyal ellátott munkások jogosultak s ezek is csak az esetben, ha legalább 12 főből álló csoportban együtt utaznak. A kedvezményes vasuti jegyek megváltásához az illetékes községi elöljárásnak a bizonyítványa szükséges, melyben igazoltatik, hogy az illető munkások milyen munkára vannak szerződötve és hogy honnan hova akarnak utazni.

Állati bőrok kivitele külföldre.

A mai viszonyok között, amidőn a jószágok ára — szemben az tpari cikkek áraival — olyan mértékben alászállt, az állattenyésztés jövedelmezőségét nem kis mérvben befolyásolja az, hogy milyen áron tudják a gazdák a nyers állati bőroket értékesíteni.

E tekintetben a gazdák igen kedvezőtlen helyzetben vannak, mert a hazai bőrkereskedők és bórgyárosok érdekeinek előtérbe helyezésével az állati bőroket külföldre kivinni nem szabad, ami a belföldi bőrkereskedőknek és bór-

Bámulatosan olcsó izletes és kiadás

gyárosoknak módot ad arra, hogy az állati bőrok árát tetszésünk szerint szabhassák meg.

Kétségtelen, hogy ez a helyzet a gazdaság közönség érdekei szempontjából sérelmes és ma már semmivel sem indokolható, miért is Kamaránk — folyó hó 16-án tartott igazgatóválasztmányi ülésének határozatából — feliratot intézett a földművelésügyi kormányhoz az állati bőrokra vonatkozó kiviteli tilalom felfüggesztése érdekében s ezt a feliratunkat támogatás végett a többi gazdasági érdekképviselői szervezeteknek is megküldöttük.

Országos vásárok Kamaránk területén.
(1925. április 15-től május 15-ig.) Acsa április 15. — Apátfalva április 24. — Baja április 24. — Csongrád május 1. — Czegléd április 16. — Dunavecse május 6. — Felsődabas május 1. — Jánoshalma április 17. — Kecskemét május 10. — Kiskőrös május 1. — Mindszent április 15. — Nagykáta április 24. — Nagykőrös április 27. — Nagylak április 24. — Pécel május 4. — Ráckeve április 17. — Soroksár május 15. — Szeged május 5. — Szentendre május 5. — Szentes április 24. — Tápióbicske május 7. — Tápiógyöngye május 5. — Törökkanizsa április 29. — Újkécske május 15. — Zsámbék április 24.

Kathreiner

Kneipp Maláta Kávé

Külföld.

Rovatvezető: Vaja Béla főtitkár.

Oláh fennhatóság alatt álló terület.

Rómánia a fekete kenyér országa.

A romániai lisztellátási és rekvirálási rendelet folytán, mint már megírtuk, Romániában az ottani lakosság kénytelen a fekete kenyérrel megismerkedni. Ennek oka az, hogy a jelenlegi buza és lisztkészletek elégtelensége mellett az ideai búzatermés kilátások is kedvezőtlenek és félő, hogy az idén kevesebb termés lesz, mint volt a tavaly. Egyetlen reménység a lavaszi búzavetésben lehetne még, ha a gazdaközönséget a rekvirálási és legújabb búzaár maximálási rendelet el nem ijesztette volna a búzatermelés fokozásától. Az ármaximálások mellett mindenki csak annyi búzát fog termelni, amennyi háznépének szükséges. A búza ármaximálása mellett a romániai búzatermés kétségtelenül állandóan csökkenni fog. Egy ottani szakember idevonatkozólag a következőket írja:

„Olyan államokban, ahol a lakosságnak több mint 80 %-a mezőgazdaságból él nem lehet évekig következetesen agrárellenes politikát üzni. A mai fekete kenyér-országot nem az agrárszervezetek önzése hozta létre hanem egy olyan rendszer, amelynek sikerült minden egyes gazdát meggyőznie arról, hogy búzát termelni nem érdemes. Földünk kitűnő hozzá, munkás, jó földmiveseink vannak, de kenyérünk és jövőnk feketedni fog mind addig, amíg elzárják előlünk a normális értékesítés feltételeit.”

A román állatkereskedelem elvesztette a Csehszlovák piacot.

A magas állatkiviteli díjak következtében Románia állatkivitele az utóbbi időben rendkívül visszaesett. Csehszlovákiával például, amely legjobb piaca volt Romániának, alig van valami forgalom. Christea állategészségügyi felügyelő, hogy a kivitel visszaeséséről villagos képet nyerjen, megkérte a kolozsvári csehszlovák követséget, közölje a legutóbbi kivitel számadatait.

Szerencse a

Kávészésében

AZ ALFÖLD GAZDASÁGI JÖVŐJE

MEZŐGAZDASÁGI TANULMÁNY

IRTA :

DR. GESZTELVI NAGY LÁSZLÓ

a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara
igazgatója

Kiadta a Stádium Sajtóvállalat Rt. (Budapest, VI. Rózsa-
u. 111) Kapható Kamaránknál is (Kecskemét Rákóczi-ut 5)

ÁRA 24 500 korona.

Csonka-Magyarország

és

az Utódállamok

Közigazdasága.

Irta :

Dr. Gesztelyi Nagy László

a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatója

Kapható Kamaránknál (Kecskemét,
Rákóczi-ut 5. szám.

Ára 15.000 korona.

A MAGYAR GAZDÁK SZEMLEJE

egyetlen komoly agrár-
politikai, szövetkezeti és
társadalompolitikai havi
folyóirat.

A nagy gazdasági kérdé-
sek iránt érdeklődő gaz-
dáknak nélkülözhetetlen.

Megrendelhető Bpest, Üllői-u. 25.

Kiadja
a Magyar Gazdaszövetség
XXXVI. évfolyam.

Gyümölcsfát

Magastörzsű rózsát

Bokorrózsát

Diszfát

Diszcserjét

Szőlővesszőt

Akác-csemetét

Gleditsia-csemetét stb.

bármilyen nagy mennyiségben szállít

Unghváry József

1000 holdas faiskolája

Czegléd

Részletes nagy árjegyzéket ingyen küld.

Fordson tractor

azonnal kapható

Galamb János

autorizált képviselőnél

== MARÓ. ==

A Fordson tractor petroleum üze-
mű gép. Szánt, vel, vontat, gé-
peket hajl. Alkatrészek, olajok
raktáron, gépek javítása minden
időben.

Szegedi Hús- és Vásárpénztár R.-T.

Szeged — Közvágóhid.

Alapítási éve 1907.

Vásárpénztár**Nagyhizláló****Nagyvágó**

Vágóállatok és állati termékek értékesítése.

Állatszállítmányok címe: SZEGED—KÖZVÁGÓHID vasutállomás.

Távirati cím: „Húspénztár Szeged“

Interurban telefon: 615, 1613, 146,

Saját akcoltelepek.

Telefon: 1612,

Modern húsfeldolgozó-telep

Bérhizlalás**Bérvágatás**

Gőzüzemű zsír- és faggyúolvasztó.

Vértakarmányok. Bőrszóraktárak.

Hűtőház.**Kolbász- és Kentesárú-gyár.****Szappangyár.**

Készít: szegedi háziszappant, szinszappant, mosdószappant, borotvaszappant.

„SELECTA“**MAGTERMELO R.-T.
BUDAPEST**Pusztasági régi magnemesítő telephelyén termel
fajtiszta

Központi irodái: IV. Váci-u. 27—29., félem.

Telefon: 191—85. — Távirati cím: SELECTA Budapest

Kísérleti tenyésztő és tisztítótelep: SÖREGPUSZTA

u. p. Tápiószéle

konyhakerti magvakatkülönleges magtisztító üzemében vállal
gazdaságok részére magtisztítást**Agrolux****Községeket és Mezőgazdaságokat Villamosító r.-t****Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 17.**

Telefon: 188—96.

Községi és uradalmi villamos telepek, hálózatok, mezőgazdasági villamos berendezések tervezése és építése.

Alapításaink: Kunszentmárton, Tiszaugi villamostelep r.-t., Jászapáti villamossági r.-t., Mezőberényi villamossági r.-t.

Általunk épített községi telepek: Kondoros, Doboz, Tunyog, Matolcs, Békésszentandrás, Öcsöd, Endrőd, Székesfehérvár stb.

Uradalmi berendezések: Wenckheim Dénes gróf Doboz, Wenckheim Lajos gróf Vésztő, Széchenyi Aladár gróf Monok, K. Pethes László Jászapáti, Lederer Bernát Békésszentandrás stb.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ

FAISKOLA-, SZŐLŐ- ÉS BOR- GAZDASÁGI RÉSZV.-TÁRS. CEGLÉD

Nemes gyümölcsfák, diszfák, diszcserjék,
rózsák, legszebb évelők, dahlia és canna-
gumók, szőlővesszők, akác, gledicsia és
fenyőcsemeték stb. szállítását megkezdte.

Kertművészeti és telepítő irodája:

BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TERE 3., FÉLEM. 7.

TELEFON: 150—07.

TELEFON: 150—07.

Megrendeléseket felvesz: — Árjegyzéket küld:

A DUNA—TISZAKÖZI
MEZŐGAZDASÁGI KAMARA,
KECSKEMÉT, RÁKÓCZI-UT 5. SZÁM

TELEFON: 104.

TELEFON: 104.